

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu zmiany
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Śrem

Opracowanie:
mgr Zuzanna Bąkowska

Poznań, sierpień, listopad* 2015 r., lipiec, sierpień, październik** 2016 r.

*uwzględnienie zmian projektu zmiany Studium... wynikających z uzyskanych opinii i dokonanych uzgodnień

**uwzględnienie zmian projektu zmiany Studium... wynikających z ponownie uzyskanych opinii i dokonanych uzgodnień

SPIS TREŚCI

WSTĘP

1. Przedmiot opracowania	4
2. Podstawy formalno-prawne opracowania	4
3. Cel i zakres merytoryczny opracowania	5
4. Metody pracy i materiały źródłowe	7

CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

5. Położenie gminy	11
6. Rzeźba terenu gminy	11
7. Szata roślinna i świat zwierzęcy gminy	12
8. Przyrodnicze powiązania z otoczeniem i przyrodnicze obszary objęte ochroną prawną	12
9. Klimat lokalny, stan powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny	17
10. Charakterystyka poszczególnych jednostek osadniczych objętych opracowaniem	21
10.1 Śrem	21
10.2 Szymanowo	23
10.3 Luciny	24
10.4 Grzymysław	25
10.5 Ostrowo	26
10.6 Grodzewo	27

OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM...

11. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu zmiany Studium...	28
11.1 Cel opracowania projektu zmiany Studium...	28
11.2 Ustalenia projektu zmiany Studium...	29
11.3 Powiązanie ustaleń projektu zmiany Studium... z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym.	30
11.4 Potencjalne skutki braku realizacji ustaleń zmiany Studium...	33
11.5 Istotne dla projektu zmiany Studium... zapisy zawarte w ustawach	33
11.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu zmiany Studium...	34
12. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu zmiany Studium..., w tym:	35
12.1 Oddziaływanie na rzeźbę terenu i gleby	35
12.2 Oddziaływanie na warunki podłoża	35
12.3 Oddziaływanie na warunki wodne	36
12.4 Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz obszary chronione i obszary Natura 2000	38
12.5 Oddziaływanie na stan higieny atmosfery i klimat akustyczny	39
12.6 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	40
12.7 Oddziaływanie na ludzi	41
12.8 Oddziaływanie na krajobraz	41
12.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne	42
12.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	42
13. Rozwiązania alternatywne	43
14. Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko	43
15. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanej zmiany Studium... oraz częstotliwość jej przeprowadzania	43
16. Streszczenie	45

ZAŁĄCZNIKI

1. Dokumentacja fotograficzna	

2. Projekt zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem

WSTĘP

1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem. Zmiana ta została wywołana uchwałą Nr 34/V/2015 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 lutego 2015 r., a następnie zmieniona uchwałami Nr 73/VII/2015 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 23 kwietnia 2015 r. i Nr 102/IX/2015 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 9 lipca 2015.

Obecnie na terenie gminy obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem przyjęte uchwałą Nr 48/V/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 8 lutego 2007 r. i zmienione uchwałami Nr: 215/XXV/08 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 czerwca 2008 r., 24/V/11 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 27 stycznia 2011 oraz Nr 242/XXV/2012 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 21 sierpnia 2012 r.

Opracowanie obejmuje następujące tereny:

- nieruchomości położone w obrębie geodezyjnym Śrem,
- nieruchomości położone w obrębie geodezyjnym Szymanowo,
- nieruchomości położone w obrębie geodezyjnym Luciny,
- nieruchomości położone w obrębie geodezyjnym Grzymysław,
- nieruchomości położone w obrębie geodezyjnym Ostrowo,
- nieruchomości położone w obrębie geodezyjnym Dąbrowa.

2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2016 r., poz. 353 ze zm.) na organie administracji opracowującym m. in. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego spoczywa obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ww. studium. W tym zakresie nowa ustawa zmienia i precyzuje obowiązujące przed jej wejściem w życie zapisy art. 40 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2016 r., poz. 672 ze zm.). Stanowi ona jednocześnie dostosowanie polskich regulacji prawnych do ustaleń zawartych w dyrektywach Wspólnot Europejskich.

W myśl ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Sporządzenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* – ma na celu przede wszystkim określić:

- kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów,
- kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy,

- obszarów i zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk,
- obszarów i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunków i zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

Prognoza ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń projektu studium na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska. Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko jest obligatoryjne dla każdego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Analizie i ocenie podlega projekt zmiany Studium... wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny nr 2 do niniejszego opracowania. Prognoza pozwala – we wszystkich fazach planowania – uwzględnić wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi a przyjętymi rozwiązaniami planistycznymi.

Przy czym – zwrócić należy uwagę na fakt, iż zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* organ opracowujący projekt studium... może – po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym odstąpić od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której sporządzana jest prognoza, jeśli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Art. 48 ust. 1a tej ustawy określa, iż odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektu dokumentu stanowiącego niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów.

Prognoza oddziaływania na środowisko, wraz z projektem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jest przedmiotem społecznej oceny – podlega wyłożeniu do publicznego wglądu, a jej ustalenia mogą mieć wpływ na decyzję Rady Gminy w sprawie uchwalenia studium...

3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie studium kierunków i form zagospodarowania przestrzennego, między innymi poprzez ocenę relacji pomiędzy przyjętymi w projekcie zmiany studium rozwiązaniami planistycznymi a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, a także aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie wskazano w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3

października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*. Zgodnie z tym artykułem prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązanie z innymi dokumentami.
2. Informację o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.
4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.
5. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.
3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.
5. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Ponadto prognoza przedstawia:

1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.
2. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu, cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości

projektowanego dokumentu.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy – regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym.

Niniejsza prognoza została opracowana w oparciu o akty prawne:

- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. 2016 r., poz. 672 ze zm.),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2015 r. poz. 469 ze zm.),
- ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. z 2015r., poz. 909 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w *sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych* (Dz. U. z 2012 r. poz. 463),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2015 r., poz. 1422 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w *sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza* (Dz. U. z 2012 r., poz. 914).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

W Prognozie przedstawiono wyniki analizy, a także oceny potencjalnych zagrożeń dla środowiska wynikających z zapisów projektu zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem.

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Atlas klimatu województwa Wielkopolskiego, R. Farat (red.), IMGW w Poznaniu, 2004,
- Ekologia a planowanie przestrzenne, Wiadomości Ekologiczne, t. XXXI, z.3, PAN, 1985,
- Fizjografia Urbanistyczna, A. Szponar, PWN Warszawa, 2003,
- Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, J. Kondracki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1994,
- Geograficzne badania środowiska przyrodniczego, Rychling A. (red.), PWN Warszawa, 2007,
- Geomorfologia, Klimaszewski M., PWN Warszawa, 1978,

- Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Fundacja IUCN, Warszawa,
- Mała retencja wodna w Wielkopolsce i jej uwarunkowania przyrodnicze M. Kraska, A. Kaniecki, PAN Kraków, 1995,
- Meteorologia i klimatologia dla rolników, J. Gumiński, Warszawa 1954,
- Ocena wstępna jakości powietrza w Wielkopolsce – Pierwszy etap dostosowania monitoringu do prawodawstwa Unii Europejskiej, D. Krysiak, M. Pyłuk, Biblioteka Monitoringu Środowiska. Wojewódzki Inspektorat ochrony Środowiska w Poznaniu (<http://www.fineprint.com>), 2002,
- Ochrona środowiska w gospodarce przestrzennej, L. Ryszkowski, A. Kędziora (red.), Prodruk, Poznań 2005,
- Parki krajobrazowe w Polsce, red. G. Rąkowski, Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa, 2002,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, WIOŚ, Poznań, 2011,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2012, WIOŚ, Poznań, 2013,
- Rozwój rolnictwa i jego wpływ na gospodarkę przestrzenną Wielkopolski, A. Bobrowski, Prodruk, Poznań 2005.
- Śrem, Z. Szmidt 1994, WBP, Poznań, 1994.

Materiały kartograficzne

- mapa zasadnicza dla obszaru zmiany Studium...,
- mapa sozologiczna, w skali 1:50000, ark. N-33-143-C, Śrem, Główny Geodeta Kraju, 2005,
- mapa sozologiczna, w skali 1:50000, ark. N-33-142-D, Czempin, Główny Geodeta Kraju, 2004,
- mapa hydrograficzna, w skali 1:50000, ark. N-33-143-C, Śrem, Główny Geodeta Kraju, 2001,
- mapa hydrograficzna, w skali 1:50000, ark. N-33-142-D, Czempin, Główny Geodeta Kraju, 2001,
- mapa glebowo-rolnicza dla gminy Śrem.

Dokumenty, inne opracowania:

- Uchwała Nr 34/V/2015 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 lutego 2015 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem,
- Uchwała Nr 73/VII/2015 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 23 kwietnia 2015 r., zmieniająca uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem,
- Uchwała Nr 102/IX/2015 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 9 lipca 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem (uchwała Nr 48/V/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 8 lutego 2007 r., zmieniona uchwałą Nr 215/XXV/08 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 czerwca 2008r., uchwałą Nr 24/V/11 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 27 stycznia 2011r. oraz uchwałą Nr 242/XXV/2012 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 21 sierpnia

2012r.),

- Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie śremskim w roku 2012, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Delegatura w Lesznie, wrzesień 2013 r.,
- Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie śremskim w roku 2013, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Delegatura w Lesznie, wrzesień 2014 r.,
- Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem,
- Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Śrem, Poznań, grudzień 2004 r.,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego,
- Program ochrony środowiska dla Gminy Śrem na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020,
- Program ochrony środowiska dla Gminy Śrem na lata 2008-2011, z perspektywą na lata 2012-2015,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017, Poznań, 2012,
- Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 (M.P. Nr 101, poz. 1183),
- Plan gospodarki odpadami dla Gminy Śrem na lata 2008-2011, z perspektywą na lata 2012-2015,
- Raport o stanie środowiska w gminie Śrem 2000 - 2004, Urząd Miejski w Śremie, 2005,
- Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Program działań na lata 2007–2013, Warszawa 2007,
- II Polityka ekologiczna Państwa, Warszawa 2001,
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2003–2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007–2010, Warszawa 2002,
- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016, Warszawa 2008,
- dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG),
- dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE),
- dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985),
- dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia

2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),

- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008),
- Dyrektywa 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną (Dz. U. z dnia 4 lutego 2003 r. Nr 16, poz. 149).

Inne źródła:

- wizje terenowe (lipiec 2015 r.),
- dokumentacja fotograficzna (lipiec 2015 r.),
- <http://maps.geoportal.gov.pl>,
- gis.srem.pl,
- www.srem.pl,
- <http://www.unia.srem.com.pl/.gov.pl>
- baza.pgi.gov.pl
- www.poznan.pios.gov.pl.
- www.poznan.wios.gov.pl,
- www.poznan.rzgw.gov.pl
- www.wzdw.pl.

Powyższe materiały, w połączeniu ze szczegółową wizją terenową, pozwoliły opracować charakterystykę stanu funkcjonowania środowiska, a także możliwości regeneracji i rewitalizacji. Charakterystyka ta została zawarta w rozdziale 10 *Prognozy*.

W toku prac nad sporządzeniem prognozy przeprowadzono badania terenowe, a *także zastosowano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość zebranych informacji o środowisku i mechanizmach jego funkcjonowania. Dodatkowo posłużono się także metodą porównawczą, wykorzystując ogólną wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Prognoza została opracowana w zakresie, jaki umożliwił stan dostępnych informacji a także stopień szczegółowości zapisu zmiany Studium.

CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

5. Położenie gminy

Gmina Śrem położona jest w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego. Miasto Śrem, będące siedzibą władz samorządowych, zlokalizowane jest w odległości ok. 40 km na południe od Poznania. Gmina ta sąsiaduje bezpośrednio z gminami: Brodnica, Dolsk, Książ Wielkopolski (gminy należące do powiatu śremskiego), Kórnik (należąca do powiatu poznańskiego), Zaniemyśl (powiat średzki), oraz z gminami powiatu kościańskiego: Czempin i Krzywiń.

Śrem położony jest przy drodze krajowej nr 432 (Kostrzyn – Rawicz). Ze Śremu prowadzą połączenia do: Wrześni – drogą 432, drogą 434 do Kórnik (na północ) i Dolska (na południe), Klęki (przez Książ Wielkopolski) – drogą 436, Leszna – drogą 432 i Czempin – drogą 310. Przez teren gminy przebiega linia kolejowa do Czempin i do Jarocina.

Gminę zamieszkuje niecałe 41 500 osób, przy czym sam Śrem około 30 000 osób (2014 r.). Gmina zajmuje obszar ponad 20 500 ha.

6. Rzeźba terenu gminy

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski J. Kondrackiego gmina Śrem rozciąga się w trzech regionach geograficznych:

- Pradolina Warszawsko-Berlińska (Kotlina Śremska),
- Pojezierze Wielkopolskie (Równina Wrzesińska),
- Pojezierze Leszczyńskie (Równina Kościańska, Pojezierze Krzywińskie, Wał Żerkowski).

Obszar opracowania charakteryzuje się krajobrazem wysoczyzn morenowych i krajobrazem nizinny.

Część południowa i zachodnia należą do makroregionu Pojezierze Leszczyńskie, tworząc falistą wysoczyznę morenową. Wysokości sięgają tu 70 – 100 m n.p.m. Poprzecinana jest dolinami erozyjnymi i ozami śremskimi. Na terenie tym zlokalizowane są jeziora, m. in. największe w gminie jezioro rynnowe – Grzymysławskie. Występują tu gleby brunatne, bielcowe oraz czarne ziemie, wykształcone na glinach zwałowych i iłach.

Część zlokalizowana w dolinie Warty należy do Kotliny Śremskiej, gdzie wysokości sięgają 60 – 66 m n. p. m. Dolina ta poprzecinana jest starorzeczami oraz wałami wydmyowymi. Występują tu terasy, które są odzwierciedleniem dawnych poziomów wody pra Warty. Jest to część doliny Warty, która rozszerzając się, przechodzi w Poznański Przełom Warty. Z powodu nagromadzonych piasków i żwirów w Kotlinie Śremskiej wykształciły się słabe gleby bielcowe.

Część północna zlokalizowana jest na płaskiej wysoczyźnie morenowej (Równinie Wrzesińskiej), gdzie wysokości sięgają 80 – 90 m n. p. m. (za: Z. Szmidt 1994).

Obszar gminy został objęty czterokrotnym zlodowaceniem, jednakże decydujący wpływ miało zlodowacenie środkowopolskie. Na obszarze opracowania Warta zmienia kierunek z równoleżnikowego na południkowy. Powodem tego jest krawędź wysoczyzny, na którą trafia Warta.

7. Szata roślinna gminy i świat zwierzęcy

Fauna obszaru gminy Śrem jest typową dla obszarów nizinnych kraju. Najlepiej rozpoznany grupami systematycznymi są kręgowce (przede wszystkim ptaki). Wśród bezkręgowców najliczniej występują: owady, mięczaki i pajęczaki. Na terenie gminy Śrem zaobserwować można występowanie chronionych oraz rzadkich gatunków (np. szlaczkoń szafraniec). Mięczaki są reprezentowane przez około 40 gatunków (w tym winniczka – największego krajowego ślimaka). Na terenie gminy występuje 12 gatunków płazów – w tym rzadko spotykana w Polsce rzekotka drzewna i kumak nizinny. Spośród gadów występuje tylko zaskroniec. Wśród jaszczurek zaobserwować można: padalca, jaszczurkę zwinkę i jaszczurkę żyworodną. Na terenie gminy Śrem stwierdzono występowanie około 200 gatunków ptaków (w tym m.in. orla bielika, błotniaka stawowego i łąkowego, bociana czarnego, kani oraz gągoła). Ze względu na sposób użytkowania terenów gminy Śrem (przede wszystkim intensywne uprawy rolne), występują gatunki pospolite, które najlepiej przystosowały się do istniejących warunków. Spośród ssaków występują na obszarze gminy sarny, tzw. sarna polna, dziki, zające, daniela, oraz: lis, borsuk, łasica kuna (za: Łucek i in.).

W gminie Śrem lasy zajmują niecałe 16% powierzchni. Dominują lasy mieszane, pełniące funkcje ochronne. W lasach tych występują przede wszystkim: sosny, dęby, klony, wiązy, graby, jesiony, olchy. Poza ww., wśród zadrzewień występują również m. in.: lipy, robinie akacjowe, brzozy. Zaobserwować można także występowanie pomników przyrody, m.in. dęby szypułkowe, lipy drobnolistne, klony zwyczajne, platany klonolistne, kasztanowce, jesiony wyniosłe. Najliczniej lasy występują w części północnej gminy, pradolinie.

Dodatkowo na terenie gminy zlokalizowane są: parki krajobrazowe, rezerwat przyrody oraz zespół przyrodniczo-krajobrazowy, które omówione zostaną szerzej w następnym rozdziale.

Na obszarach, w których sąsiedztwie znajdują się wody powierzchniowe, występuje roślinność charakterystyczna dla obszarów podmokłych (trzciny, sitowie, trawy). Na terenie gminy, ze względu na rolnicze użytkowanie terenów, zaobserwować można wpływ człowieka na szatę roślinną. Na obszarach tych, poza roślinami uprawnymi, występują chwasty zbożowe, roślinność śródpolna. Krajobraz taki charakteryzuje się dużym uproszczeniem.

Dodatkowo zieleń uzupełniona jest podworskimi parkami. Niestety parki te wymagają uporządkowania, nakładów finansowych i specjalistycznej opieki.

8. Przyrodnicze powiązania z otoczeniem i przyrodnicze obszary objęte ochroną prawną

Wybrane tereny przyrodnicze, znajdujące się w granicach gminy Śrem, pełnią istotne funkcje w powiązaniach ekologicznych. Zgodnie z Koncepcją Krajowej Sieci Ekologicznej Econet – Polska, największe strategiczne znaczenie ma dolina rzeki Warty, która stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym – 27 K (korytarz Śremski Warty). Jest łącznikiem pomiędzy Rogalińskim Parkiem Krajobrazowym a Żerkowsko-Czeszewskim Parkiem Krajobrazowym, obszar tej doliny stanowi główną oś ekologiczną dla obszarów przyrodniczych centralnej części województwa wielkopolskiego. Dolina rzeki Warty umożliwia migracje roślin i zwierząt w kierunkach południkowych, w szczególności ze względu na jej usytuowanie oraz cechy siedliskowe, takie jak: istnienie

rozległych powierzchni podmokłych łąk, pastwisk i lasów czy licznych starorzeczy.

Gmina Śrem obejmuje swoim zasięgiem dwa parki krajobrazowe. W części północnej znajduje się fragment Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, natomiast w części zachodniej Park Krajobrazowy im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego. Oba parki zostały powołane ze względu na inne cechy krajobrazu.

Rogaliński Park Krajobrazowy chroni przede wszystkim Dolinę Środkowej Warty wraz ze starorzeczami. Został utworzony na podstawie Uchwały Nr LI/979/14 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 października 2014 r. w sprawie utworzenia Rogalińskiego Parku Krajobrazowego. Na podstawie tego dokumentu na ww. obszarze obowiązują zakazy, m.in:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych (z wyjątkami);
- pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu (z wyjątkami);
- dokonywania zmian stosunków wodnych (z wyjątkami);
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych (z wyjątkami);
- likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych.

Park obejmuje ochroną rozległą dolinę rzeki Warty od Śremu aż do granic Wielkopolskiego Parku Narodowego. Zgodnie z ww. Uchwałą główne cele ochrony tego Parku to zachowanie:

- kompleksu zbiorowisk roślinnych związanych funkcjonalnie z doliną rzeki Warty;
- populacji rzadko występujących oraz zagrożonych wyginięciem gatunków roślin, zwierząt i grzybów występujących w dolinie Warty;
- walorów biocenotycznych oraz bogactwa gatunkowego lasów porastających dno doliny Warty, stopniowa renaturalizacja obszarów leśnych zniekształconych przez nadmierny udział drzewostanów sosnowych;
- zgrupowań okazałych dębów szypułkowych rosnących na obszarze doliny Warty;
- obecnego charakteru koryta Warty, a także charakterystycznych elementów geomorfologii doliny;
- urozmaiconego krajobrazu doliny Warty z unikatowymi panoramami widokowymi;
- elementów dziedzictwa kulturowego z ich otoczeniem.

Park Krajobrazowy im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego utworzony został na podstawie Uchwały Nr XLIV/858/14 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r., poz. 3258). Na podstawie tego dokumentu na ww. obszarze obowiązują zakazy, m.in:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- zabijania (umyślnego) dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk, innych schronień, miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych (z wyjątkami);
- pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu (z wyjątkami);
- dokonywania zmian stosunków wodnych, (chyba, że zmiany te służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej);
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, (wyjątkiem są obiekty służące turystyce wodnej, gospodarce wodnej, rybackiej);
- likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy a także obszarów wodnoblotnych;

Park obejmuje tereny o charakterze rolniczym, z kształtowanym przez generała Chłapowskiego typowym układem pól poprzecinanych pasami zadrzewień.

Na podmokłych łąkach i trzcinowiskach spotkać można ptaki wodno-błotne (żuraw, bąk, wodniczka, remiz, rycyk). Występują tu także rzadkie i zanikające gatunki roślin związanych z uprawami rolnymi (chwasty: kąkol) i dawne rośliny uprawne (Inicznik siewny), a w zadrzewieniach śródpolnych występują rzadkie i chronione gatunki roślin leśnych i zaroślowych (listera jajowata). Park zamieszkiwany jest przez 43 gatunki motyli dziennych i 600 gatunków motyli nocnych, rzadkie chrząszcze (biegacz skórzasty), błonkówki i muchówki.

Celami utworzenia Parku było:

- zachowanie historycznej sieci zadrzewień śródpolnych o dużych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych, naukowo-dydaktycznych i kulturowych,
- zachowanie i popularyzacja zrównoważonego krajobrazu rolniczego,
- zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt oraz ich siedlisk.

Na terenie gminy zostały powołane: rezerwat przyrody Czmoń, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 PLB300017 Ostoja Rogalińska oraz obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk, zatwierdzony przez Komisję Europejską) PLH300012 Rogalińska Dolina Warty.

Obszary Natura 2000 to spójna sieć ekologiczna, której celem jest zachowanie rodzajów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Wspólnoty Europejskiej.

Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 jest dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, które zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) i specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO). Dyrektywa Siedliskowa nie określa sposobów ochrony poszczególnych siedlisk i gatunków, ale nakazuje zachowanie tzw. właściwego

stanu ich ochrony. W odniesieniu do siedliska przyrodniczego oznacza to, że:

- naturalny jego zasięg nie zmniejsza się,
- zachowuje ono specyficzną strukturę i swoje funkcje ekologiczne,
- stan zachowania typowych dla niego gatunków jest właściwy.

W odniesieniu do gatunków właściwy stan ochrony oznacza natomiast, że:

- zachowana zostaje liczebność populacji, gwarantująca jej utrzymanie się w biocenozie przez dłuższy czas,
- naturalny zasięg gatunku nie zmniejsza się,
- pozostaje zachowana wystarczająco duża powierzchnia siedliska gatunku.

Na terenie gminy, obszar Natura 2000 Ostoja Rogalińska zajmuje fragment doliny Warty, gdzie rzeka meandrując utworzyła na terasie zalewowej liczne starorzecza. Otaczają je łąki i bagna. W dolinie zachowały się płaty lasów łęgowych (w tym zagrożonych w skali kraju łągów wierzbowych i topolowych), a na wyższych terasach kompleksy grądów. Osobliwością jest grupa ponad 1000 dębów o obwodach od 2 do 9,5 m; najstarsze kilkusetletnie (w tym 3 okazy liczące ponad 500 lat każdy - w parku w Rogalinie); 44 drzewa są martwe; występująca tu populacja kozioroga dębosza żerując na dębach niszczy je. Większą część obszaru pokrywają lasy, duży jest też udział gruntów ornych.

Obszar Natura 2000 Rogalińska Dolina Warty obejmuje obszar z licznymi starorzeczami i zastoiskami otoczonymi przez bagna i łąki. Ostoja w większości położona jest na terenie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego. Prawie połowę powierzchni pokrywają lasy, głównie iglaste i mieszane. Ponad jedną trzecią ostoi zajmują siedliska rolnicze, mniej jest łąk i zarośli. Obszar jest słynny z grupy ponad tysiąca starych dębów. Na obszarze występuje 10 rodzajów cennych siedlisk, z czego największe pokrycie mają: łągi wierzbowo-topolowe i jesionowo-wiązowe, łąki użytkowane ekstensywnie, torfowiska alkaliczne.

Poniżej zamieszczono wykaz siedlisk oraz gatunków znajdujących się na terenie w/w obszarów Natura 2000:

siedliska:

1. wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi,
2. starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion,
3. naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne,
4. zalewane muliste brzegi rzek,
5. ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe,
6. murawy kserotermiczne,
7. zmiennowilgotne łąki trzęślicowe,
8. ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne,
9. łąki selemicowe,
10. niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie,
11. torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji,
12. obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion,
13. torfowiska nakredowe,
14. grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny,
15. pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy,

16. łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe,

17. łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe,

18. ciepłolubne dąbrowy.

Ważne dla Europy gatunki zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej i z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, w tym gatunki priorytetowe:

batalion [ptak]

bączek [ptak]

bąk [ptak]

bielik [ptak]

blotniak łąkowy [ptak]

blotniak stawowy [ptak]

blotniak zbożowy [ptak]

bocian biały [ptak]

bocian czarny [ptak]

boleń [ryba]

bóbr europejski [ssak]

czerwończyk nieparek [bezkręgowiec]

derkacz [ptak]

dzięcioł czarny [ptak]

dzięcioł średni [ptak]

gąsiorek [ptak]

gęś białoczelna [ptak]

jarzębata [ptak]

jelonek rogacz [bezkręgowiec]

kania czarna [ptak]

kania ruda [ptak]

koza [ryba]

kozioróg dębosz [bezkręgowiec]

lerka [ptak]

mopek [ssak]

muchałówka mała [ptak]

nocek duży [ssak]

orlik krzykliwy [ptak]

ortolan [ptak]

pachnica dębowa [bezkręgowiec]

piskorz [ryba]

pływak szerokobrzegi [bezkręgowiec]

poczwarówka zwężona [bezkręgowiec]

różanka [ryba]

rybitwa czarna [ptak]

rybitwa zwyczajna (rzeczna) [ptak]

skójka gruboskorupowa [bezkręgowiec]

świergotek polny [ptak]

trzepla zielona [bezkręgowiec]

trzmiełojad [ptak]

wydra [ssak]

zalotka większa [bezkręgowiec]

zielonka [ptak]
zimorodek [ptak]
żuraw [ptak]

Ważne dla Europy gatunki roślin z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, w tym gatunki priorytetowe:

sasanka otwarta,
starodub łukowy.

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Łęgi Mechlińskie”, którego celem ochrony jest zachowanie wodnych, podmokłych i wilgotnych siedlisk przyrodniczych o dużych wartościach krajobrazowych, naukowo-dydaktycznych, charakterystycznych dla zalewowej doliny rzeki Warty i obiektów kulturowych.

Użytki ekologiczne – uznano 14 obiektów przyrodniczych (starorzecza, śródlęśne oczka wodne, zabagnione zalewowe łąki, wydmy i płaty nie użytkowanej roślinności oraz miejsca rozrodu płazów): Bagienko, Żowiniec, Bobrzysko, Potop, Jeziorko, Stara Warta, Samotnie, Przesmyk, Łokcie I, Łokcie II, Żurawiec, Kocanki, Żabie Oczka, Starorzecza w Łęgu.

Ze względu na powyższe, wszystkie elementy środowiska przyrodniczego na obszarze gminy mają określone znaczenie w sieci powiązań przyrodniczych. I tak wszelkie struktury liniowe, pasmowe pełnią rolę lokalnych korytarzy ekologicznych, a struktury punktowe, skupiska zieleni pełnią rolę lokalnych węzłów ekologicznych.

Część rejonu objętego zmianą Studium... stanowi fragment ważnego ogniwa Krajowej Sieci Ekologicznej, jakim jest dolina Warty - korytarz ekologiczny rangi krajowej. Korytarze zapewniają łączność omawianego terenu z obszarami węzłowymi, a mianowicie: Obszarem Doliny Środkowej Warty (19M) z Nadwarciańskim Parkiem Krajobrazowym i fragmentem Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego (obszar węzłowym znaczeniu międzynarodowym) oraz Obszarem Wielkopolskim (10M), o znaczeniu międzynarodowym, stanowiący w całości Wielkopolski Park Narodowy.

Do lokalnych korytarzy ekologicznych na obszarze gminy Śrem można zaliczyć przede wszystkim układy zadrzewień śródpolnych, pomnikowe aleje wzdłuż dróg, oraz zieleni towarzyszącą ciekom wodnym. Natomiast funkcję lokalnych węzłów ekologicznych pełnią mniejsze i większe skupiska leśne, ale także parki krajobrazowe towarzyszące dworom i zabudowaniom folwarcznym. Wszystkie te elementy, tworzące system wzajemnych powiązań, wpływają pozytywnie na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego gminy. Jednakże wskazane jest by struktury niepełne lub przerwane podlegały uzupełnieniu, tak aby układ powiązań przyrodniczych mógł w pełni spełniać swoją funkcję. Uzupełnianie powiązań ekologicznych może odbywać się poprzez dolesianie, dosadzanie drzew w istniejących i tworzenie nowych pasów zadrzewień śródpolnych, ochronę zieleni wzdłuż cieków wodnych oraz użytków przyrodniczych, takich jak: łąki, łęgi i pastwiska. Jednocześnie dbając o ciągłość powiązań przyrodniczych należy pamiętać także o zapewnieniu bioróżnorodności.

9. Klimat lokalny, stan powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny

Klimat lokalny warunkowany jest rozprzestrzenianiem się zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Bardzo ważną rolę odgrywają tu wysokość opadów, siła i kierunek wiatru, temperatura powietrza oraz wilgotność.

Obszar opracowania według podziału rolniczo-klimatycznego R. Gumińskiego

położony jest w dzielnicy środkowej. Zaliczana ona jest do najcieplejszych w obrębie kraju. Jednocześnie jest to jeden z najsuchszych regionów Polski, gdyż średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi około 550 mm, a w miesiącu najwyższych opadów w ciągu roku (lipcu) wynosi poniżej 80 mm. W latach ciepłych zdarza się roczny opad średni w wysokości 450 – 500 mm. Średnia roczna temperatura wynosi ok. 8 ° C. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń, kiedy średnia temperatura wynosi około – 2 ° C, natomiast w miesiącu najcieplejszym – lipcu - średnia temperatura sięga 18 ° C. Liczba dni mroźnych waha się pomiędzy 30 a 60, a ogólna liczba dni z przymrozkami pomiędzy 100 a 110. Na obszarze pokrywa śnieżna zalega 38 – 60 dni, natomiast okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni.

Klimat Śremu kształtowany jest masami powietrza polarnomorskiego znad oceanu Atlantyckiego. Występuje również powietrze polarno-kontynentalne (znad środkowej Rosji), powietrze z północy, a także zwrotnikowe. Czynniki te powodują, że klimat gminy jest łagodny. Dominujące wiatry na omawianym obszarze pochodzą z kierunków południowo-zachodniego oraz zachodniego, a średnia ich prędkość wynosi 3 m/s. Latem powoduje to zwiększenie zachmurzenia, spadek temperatury i wzrost wilgotności powietrza. Zimą, wspomniane powyżej masy powietrza powodują ocieplenie, które prowadzi do gwałtownych odwilży (za: Raport o stanie środowiska w gminie Śrem).

Na terenach, gdzie rzeźba terenu nie charakteryzuje się dużym urozmaicheniem, występuje topoklimat charakterystyczny dla terenów płaskich i słabo zainwestowanych. Odznacza się on brakiem emisji ciepła antropogenicznego i słabą szorstkością terenu, co wpływa na brak możliwości osłabienia siły wiatru. Na obszarach o bardziej urozmaiconej rzeźbie, w obniżeniach terenu, zaobserwować można osłabienie siły wiatru i zaleganie powietrza zanieczyszczonego.

Zgodnie z „Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Śrem” z marca 2008 r. badania stanu czystości powietrza na obszarze gminy Śrem prowadzono w latach 1997 – 2003 przez PPIS na obszarze miejskim przy ul. Wiejskiej oraz przez IMGW i WIOŚ w Grzymosławiu na obszarze pozamiejskim. W pierwszym punkcie nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i pyłu zawieszonego, a w roku 2004 odnotowano nieznaczny spadek poziomu zanieczyszczenia dwutlenkiem siarki (27,5% wartości dopuszczalnego stężenia średniorocznego), natomiast zanieczyszczenie pyłem zawieszonym utrzymało się na takim samym poziomie, jak w roku 2002 (poniżej dopuszczalnego stężenia średniorocznego). Z kolei w punkcie drugim, badania określające poziom zanieczyszczenia dwutlenkiem azotu oraz dwutlenkiem siarki nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych tych zanieczyszczeń. Jednocześnie wartości stężeń dwutlenku siarki nie zmieniają się znacząco (około 25% dopuszczalnego stężenia średniorocznego – ze względu na ochronę roślin), gdy stężenia dwutlenku azotu nieznacznie wzrastają.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza gmina Śrem należąca do powiatu śremskiego położona jest w zasięgu strefy wielkopolskiej dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości ozonu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w tym pyłe ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu. „Roczna ocena jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2012” opracowana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2013 roku wykazała, iż w strefie wielkopolskiej, w wynikach wg kryteriów odniesionych do ochrony

zdrowia, ze względu na brak przekroczeń na stanowiskach pomiarowych dopuszczalnych poziomów stężeń dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu (suma zawartości metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10), benzenu, tlenku węgla, pyłu PM2,5 wszystkie strefy zaliczono do klasy A, gdzie A to klasa, gdzie stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych. Z kolei ze względu na stężenie pyłu PM10, arsenu, kadmu, niklu, benze(o)pirenu – całkowita zawartość w pyłe zawieszonym PM10, ozonu zaliczono do klasy C (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe).

W „Rocznej ocenie jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2013” opracowanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2014 roku wg klas wynikowych klasyfikacji stref pod kątem ochrony zdrowia strefę wielkopolską zaliczono do klasy A dla poziomu dopuszczalnego *dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla* oraz poziomu docelowego *kadmu, arsenu, niklu, pyłu PM2,5*, klasy C dla poziomu docelowego ozonu (przy czym w odniesieniu do celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2 – jeżeli poziom stężenia ozonu przekracza poziom celu długoterminowego), *poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM10*, poziomu docelowego dla *benzo(a)pirenu*.

Jednocześnie w oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin strefę wielkopolską przypisano do klasy A dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, podobnie jak dla ozonu, przy czym w przypadku celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2.

W zakresie stężenia rocznego wg pomiarów (metodą pasywną), prowadzonych w Dobczynie w powiecie śremskim, w 2011 r. natężenie dwutlenku w 2012 r. spadło do $4,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$, natomiast natężenie dwutlenku azotu spadło z 18,8 w roku 2011 do $15,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w roku 2012.

W „Rocznej ocenie jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2014” (opracowanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2015 roku) wg kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia strefę wielkopolską zaliczono do klasy A dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenek azotu, ołowiu, pyłu PM2,5, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu, poziomu docelowego ozonu (przy czym w odniesieniu do celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2), klasy C dla poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM10, poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu.

Jednocześnie w oparciu o kryteria odniesione do ochrony roślin strefę wielkopolską przypisano do klasy A dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, podobnie jak dla ozonu, przy czym w przypadku celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2.

W „Rocznej ocenie jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2015” (opracowanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2016 roku) wg kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia strefę wielkopolską zaliczono do klasy A dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenek azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu, poziomu docelowego ozonu (przy czym w odniesieniu do celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2),

klasy C dla poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5}, poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu.

Jednocześnie w oparciu o kryteria odniesione do ochrony roślin strefę wielkopolską przypisano do klasy A dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, podobnie jak dla ozonu, przy czym w przypadku celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2.

Lokalnymi źródłami hałasu mogą być drogi o dużym natężeniu ruchu i linia kolejowa. W sytuacji, gdy tereny opracowania nie są silnie zabudowane wzdłuż dróg i linii kolejowej, odległości do jakich mogą dochodzić uciążliwości ruchu są znaczne, szczególnie w letnie, bezchmurne dni. Pod pojęciem uciążliwości należy rozumieć przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych dla pory dziennej i nocnej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 8 października 2012 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*.

W oparciu o „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Śrem” przeanalizowano badania hałasu komunikacyjnego, dokonane w czerwcu 2007 r. w celu rozpoznania terenów szczególnego zagrożenia hałasem. Badania te zostały przeprowadzone w 3 punktach pomiarowych w porze dziennej (od 6 do 22 godz.) przy zwiększonym ruchu samochodowym, tj. w dni powszednie:

1. 1 punkt przy drodze nr 432 (stanowisko 1 - na linii zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w rejonie ul. Chłapowskiego - wjazd z kierunku Leszna),
2. 2 punkty przy drodze nr 434 (stanowisko 2 na ul. Powstańców Wlkp. - rejon ul. Modrzewskiego - wjazd z kierunku Gostynia i Rawicza oraz stanowisko 3 na wysokości bloku mieszkalnego nr 28 przy ul. Poznańskiej - wyjazd w kierunku Kórnik i Wrześni).

Wykonane pomiary wykazały brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu na stanowisku 3 na wysokości bloku mieszkalnego nr 28 przy ul. Poznańskiej. Na stanowisku 1 równoważny poziom dźwięku niewiele różniący się od wartości granicznej: wynosił 60,52 dB. Natomiast przekroczenia stwierdzono na stanowisku 2: 63,8 dB (A). W tym punkcie poziom hałasu był najbardziej wyrównany i wysoki: stwierdzono w ciągu wszystkich godzin prowadzenia pomiarów przekroczenia poziomu 60 dB (maksymalny godzinowy poziom dźwięku wynosił 65,5 dB (A)).

W 2010 r. na terenie gminy Śrem Inspekcja Ochrony Środowiska przeprowadziła badania z zakresu monitoringu hałasu komunikacyjnego w mieście Śrem przy ul. Kilińskiego. Poziom hałasu w nocy został przekroczony i wyniósł 53,7 dB, gdzie poziom dopuszczalny to 50 dB, natomiast poziom w porze dnia norm nie przekroczył - wyniósł 59,1 dB (poziom dopuszczalny 60dB) (za: Program Ochrony Środowiska dla gminy Śrem na lata 2013 – 2016 z perspektywą na lata 2017 – 2020).

W roku 2012 dla powiatu śremskiego wykonano mapy akustyczne, dla dróg wojewódzkich 310 (Śrem, ul. Gen. Sikorskiego, Al. Solidarności), 432 (Śrem, ul. Kilińskiego, ul. Grunwaldzka – Staszica-Gostyńska, 434 – obwodnica Zbrudzewa). Z powodu zmiany dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku opracowane mapy akustyczne wymagają aktualizacji. (za: Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej...).

10. Charakterystyka poszczególnych jednostek osadniczych objętych opracowaniem

10.1 Śrem

Fragment opracowania dotyczący Śremu, obejmuje trzy obszary.

Pierwszy z nich znajduje się w części zachodniej tego miasta. Obejmuje swoimi granicami Miejski Park Ekologiczny im. Włodzimierza Puchalskiego. W parku tym, zajmującym ok. 22 ha występują m.in. klony zwyczajne, lipy drobnolistne, brzozy, graby i wiązy. Dodatkowo na terenie parku zlokalizowany jest użytek ekologiczny Bagienko, obejmujący 4,8 ha, gdzie znajduje się zbiornik wodny; użytek ochrania m.in. otaczające staw szuwały i roślinność podmokłej łąki.

Zgodnie z mapą hydrograficzną analizowany obszar oraz jego bezpośrednie sąsiedztwo zajmują grunty o przepuszczalności zróżnicowanej (grunty antropogeniczne).

Na terenie opracowania znajduje się zbiornik wodny o bezwzględnej wysokości zwierciadła wody 74 m n.p.m. Występują cieki stałe naturalne i okresowe. Obszar znajduje się na terenie skanalizowanym.

Na terenie opracowania oraz w jego sąsiedztwie występują następujące gleby:

1. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) dobry:
 - a) gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach gliniastych lekkich zalegających średnio głęboko (na głębokości 50-100 cm) na glinach lekkich,
 - b) gleby bielcowe właściwe i pseudobielcowe na piaskach gliniastych lekkich zalegających na średnio głęboko na glinach lekkich,
2. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby, gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na:
 - a) piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych,
 - b) piaskach słabo gliniastych zalegających głęboko (na głębokości 100-150 cm) na glinach lekkich,
3. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) bardzo dobry, czyli pszenno-żytni, gleby bielcowe właściwe i pseudobielcowe na piaskach gliniastych lekkich zalegających płytko (na głębokości do 50 cm) na glinach lekkich,
4. kompleks żytni-łubinowy, gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo gliniastych zalegających płytko (do głębokości 50 cm) na piaskach luźnych,
5. użytki zielone średnie na glebach mułowo-torfowych,
6. tereny zabudowane, gleby o niewykształconym profilu.

W zakresie budowy geologicznej pokłady czwartorzędowe tworzą glina zwałowa i namuły.

Według mapy hydrograficznej, fragment terenu opracowania leży na obszarze zdrenowanym. Wody gruntowe zalegają na głębokości 1– 2m p.p.t.. Obszar opracowania znajduje się w zasięgu działu wodnego niepewnego III rzędu.

W obowiązującym Studium... są to tereny:

- zieleni publicznej (C3_Z), gdzie ustala się: lokalizację parku miejskiego o charakterze rekreacyjnym, ochronę użytku ekologicznego; dopuszcza się lokalizację urządzeń rekreacyjnych,
- zabudowy usługowej (C3_U3), w szczególności dla usług o charakterze centrotwórczym, reprezentacyjnym, gdzie dopuszcza się lokalizowanie:
 - budynków usługowych,
 - handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,

- obiektów sportu i rekreacji,
- gastronomii,
- usług kultury,
- zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Zakazuje się lokalizowania parterowych budynków handlowych.

Drugi obszar opracowania obniża się od strony drogi wojewódzkiej nr 432 w stronę zachodnią obszaru opracowania, w kierunku jeziora Grzymysławskiego i od strony drogi gruntowej w stronę zarówno południową jak i północną. Jest niezabudowanym terenem użytkowym rolniczo, połączonym z ulicą Staszica w Śremie.

Na terenie opracowania oraz w jego sąsiedztwie występują:

1. użytki zielone słabe i bardzo słabe, gleby mułowo-torfowe,
2. kompleks pszenny wadliwy, gleby brunatne właściwe na glinach lekkich,
3. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) dobry:
 - a) gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo-gliniastych zalegających płytko na glinach lekkich,
 - b) gleby bielcowe właściwe i pseudobielcowe na piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na glinach lekkich,
4. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby, czarne ziemie zdegradowane i ziemie szare na piaskach słabo gliniastych,
5. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) bardzo dobry, czyli pszenno-żytni:
 - a) czarne ziemie zdegradowane i ziemie szare na piaskach gliniastych lekkich zalegających średnio głęboko na glinach lekkich,
 - b) gleby bielcowe właściwe i pseudobielcowe na piaskach gliniastych lekkich zalegających płytko na glinach lekkich,
6. użytki zielone średnie, gleby murszowo-mineralne i murszowate na piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych.

Obszar opracowania zlokalizowany jest na utworach czwartorzędowych: iłach, mułkach, piaskach i kredach jeziornych.

Zgodnie z mapą hydrograficzną w sąsiedztwie obszaru opracowania znajduje się Jezioro Grzymysławskie, o powierzchni ok. 171 ha i maksymalnej głębokości 11,2m. Na obszarze opracowania wody podziemne zalegają na głębokości 1 - 2 m p. p. t. Obszar opracowania i jego sąsiedztwo znajdują się na gruntach o słabej przepuszczalności, zbudowanych z glin i pyłów, oraz zróżnicowanej (grunty antropogeniczne).

Zgodnie z mapą sozologiczną na terenie opracowania znajduje się ujęcie wód powierzchniowych, bez wskazanej strefy ochronnej.

W obowiązującym Studium... analizowany obszar zlokalizowany jest na terenie zabudowy usługowej (D4_U); ustala się: lokalizację usług turystyki, rekreacji i gastronomii, zachowanie pasa terenu o szer. 25 m wzdłuż brzegu jeziora, wolnego od zabudowy; zakazuje się lokalizowania zabudowy lotniskowej.

Trzeci analizowany obszar znajduje się w północno-wschodniej części Śremu. Obejmuje tereny użytkowane rolniczo, wraz ze zlokalizowanymi na nim zbiornikami wodnymi.

Zgodnie z mapą hydrograficzną analizowany obszar oraz jego bezpośrednie sąsiedztwo zajmują grunty o przepuszczalności zmiennej (grunty organiczne) i o przepuszczalności średniej (budowane z piasków i skał litych silnie uszczelnionych).

Mapa hydrograficzna wskazuje również, iż teren opracowania znajduje się na obszarze chronionym przed zalewem i w zasięgu odwodnienia (leja depresyjnego). Na terenie opracowania znajdują się zbiorniki wodne.

Na terenie opracowania oraz w jego sąsiedztwie występują:

1. kompleks żytni-łubinowy, mady na:
 - a) piaskach luźnych,
 - b) piaski słabo gliniaste pylaste zalegające płytko na piaskach luźnych,
2. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) bardzo dobry, czyli pszenno-żytni, mady na piaskach gliniastych lekkich pylastych zalegających płytko na piaskach luźnych,
3. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby, mady na piaskach słabo gliniastych pylastych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych,
4. użytki zielone słabe i bardzo słabe, mady na piaskach słabo gliniastych pylastych zalegających płytko na piaskach luźnych,
5. użytki zielone średnie, mady na piaskach gliniastych lekkich pylastych zalegających płytko na piaskach słabo gliniastych.

W zakresie budowy geologicznej pokłady czwartorzędowe tworzą namuły oraz mułki, piaski i żwiry rzeczne, a także mady, mułki, piaski i żwiry rzeczne.

Według mapy hydrograficznej wody gruntowe zalegają na głębokości 1m – 2m. Obszar opracowania znajduje się w zasięgu działu wodnego III rzędu. Pod względem hydrologicznym fragment terenu opracowania znajduje się w obszarze ONO – Obszarze Wymagającym Najwyższej Ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych wydzielonego w utworach czwartorzędowych (GZWP 150).

Dodatkowo, co warto podkreślić, zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, teren objęty analizą zlokalizowany jest na obszarach narażonych na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

W obowiązującym Studium... jest to teren zieleni urządzonej (A3_Z), gdzie ustala się lokalizację usług sportu i rekreacji, wykorzystujących potencjał istniejących terenów zielonych i dopuszcza się lokalizację zabudowy związanej z tymi usługami, o łącznej powierzchni zabudowy do 5% powierzchni terenu A3_Z.

10.2 Szymanowo

W ramach tego terenu analizie podlega jeden obszar.

Wieś Szymanowo, zlokalizowana w odległości ok. 4 km na zachód od Śremu, zajmuje tereny już częściowo zainwestowane i przekształcone antropogenicznie. Obszar opracowania, poprzez drogi gruntowe, połączony jest z drogą wojewódzką nr 310 Śrem – Czempin. Wzdłuż wspomnianej drogi wojewódzkiej przebiega linia kolejowa na trasie Czempin – Śrem – Jarocin. Nieliczna zabudowa w sąsiedztwie terenu opracowania jest jednokondygnacyjną zabudową mieszkaniową z użytkowym poddaszem. W sąsiedztwie obszaru opracowania dodatkowo występują tereny użytkowane rolniczo, towarzyszące im zadrzewienia, a także las. Szymanowo położone jest na wysokości ok. 87 m n.p.m.

Na terenie opracowania oraz w jego sąsiedztwie występują:

1. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) dobry, gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach gliniastych lekkich zalegających średnio głęboko na glinach lekkich,
2. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby na glebach brunatnych wyługowanych i brunatnych kwaśnych na:

- a) piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych,
 - b) piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na glinach lekkich,
 - c) piaskach słabo gliniastych,
 - d) piaskach słabo gliniastych zalegających głęboko na piaskach luźnych,
 - e) piaskach słabo gliniastych zalegających głęboko na glinach lekkich,
1. użytki zielone średnie, torfy niskie, zalegające średnio głęboko na piaskach słabo gliniastych,
 2. kompleks pszenno-wadliwy:
 - a) torfy niskie,
 - b) gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo gliniastych,
 5. tereny zabudowane, gleby o niewykształconym profilu,
 6. lasy państwowe,
 7. wody W.

W zakresie budowy geologicznej pokłady czwartorzędowe tworzą piaski, żwiru i głązy lodowcowe, a także torfy.

Analizowany obszar sąsiaduje z kanałem Szymanowo - Grzybno. Zgodnie z mapą hydrograficzną w pobliżu opracowania zlokalizowane są zbiorniki wodne, jeden o bezwzględnej wysokości zwierciadła wody: 72 m n.p.m, a drugi 75 m n.p.m. Obszar opracowania znajduje się w zasięgu działu wodnego III rzędu. Wody gruntowe zalegają na głębokości 1 m (głębokość do zwierciadła wody od powierzchni).

Na terenie opracowania i w jego sąsiedztwie występują grunty o przepuszczalności zmiennej (grunty organiczne), słabej (zbudowane z glin i pyłów); w sąsiedztwie występują grunty o przepuszczalności średniej, zbudowane z piasków i skał litych silnie uszczelnionych.

W obowiązującym Studium... są to tereny dolesień (teren bez szczegółowego oznaczenia).

10.3 Luciny

We wsi Luciny analizowany dokument obejmuje jeden obszar. Wieś położona jest 8 km na północny wschód od Śremu, przy drodze z Czmonia do Dąbrowy. Główne zabudowania rozciągają się wzdłuż drogi, przy czym po stronie wschodniej dominujące są zabudowania folwarczne z końca XIX wieku, wśród których, oprócz zabudowań gospodarczych, występują także budynki mieszkalne – dwojaki. Z zespołem zabudowań folwarcznych sąsiaduje zniszczony park krajobrazowy ze szczątkowo zachowanym drzewostanem. Wśród jeszcze rosnących drzew wyróżnić można robinie akacjowe, które tworzą także szpaler przy drodze do folwarku. Na południowy zachód od wsi rozciąga się kompleks leśny z młodnikiem sosnowym, ponadto w lesie rosną robinie akacjowe i brzozy. Na południe od zabudowań wsi przez lasy przebiega droga nr 435 prowadząca z Zaniemyśla do Śremu.

Analizowany obszar zlokalizowany jest w zachodniej części, oddzielony od zabudowań wsi pasem leśnym. Najbliższa zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana jest w odległości ok. 1 km.

Na terenie opracowania oraz w jego sąsiedztwie występują:

1. gleby rolniczo nieprzydatne (nadające się pod zalesienie),
2. lasy, gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na piaskach luźnych,
3. użytki zielone średnie, gleby murszowo-mineralne i murszowate na piaskach gliniastych lekkich pylastych zalegających płytko na piaskach luźnych,

4. kompleks żytnio-łubinowy, gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo gliniastych zalegających płytko na piaskach luźnych,
5. użytki zielone słabe i bardzo słabe:
 - a) gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych,
 - b) gleby murszowo-mineralne i murszowate na piaskach luźnych,
6. kompleks zbożowo-pastewny słaby, czarne ziemie zdegradowane i ziemie szare na piaskach słabo gliniastych.

Rzeźba obszaru opracowania nie jest urozmaicona i kształtuje się na wysokości ok. 67 m n.p.m.

W zakresie budowy geologicznej pokłady czwartorzędowe zbudowane są z torfów.

Pod względem hydrologicznym obszar opracowania położony jest na terenie objętym Obszarem Podwyższonej Ochrony (OWO) Głównego Zbiornika Wód Podziemnych wydzielonego w utworach czwartorzędowych (GZWP 150). Poziom zalegania wód gruntowych wynosi 1-2 m p.p.t.

Grunty na obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie są słabej przepuszczalności, budowane przez gliny i pyły, a także średniej przepuszczalności, tworzone przez piaski i skały lite.

Na terenie wsi występują złoża kruszywa naturalnego. Pozyskiwane są piaski i żwiry; zasoby szacuje się na ponad 937 000 ton.

W obowiązującym Studium... analizowany obszar zlokalizowany jest na terenie wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej poza obszarem zwartej jednostki osadniczej, gdzie dopuszcza się lokalizowanie: zabudowy zagrodowej związanej z gospodarstwem rybackim oraz zabudowy lotniskowej (H2_RZ1).

10.4 Grzymysław

Wieś położona jest w odległości ok. 2,5 km na południe od Śremu. We wsi znajduje się zabytkowy zespół pałacowy z początku XX w.

Opracowanie obejmuje jeden obszar w Grzymysławiu. W tej części opracowania zlokalizowana jest dawna stodoła, o dachu stromym, dwukondygnacyjna z poddaszem użytkowym. W sąsiedztwie zlokalizowane są budynki mieszkalne, dwukondygnacyjne z poddaszem użytkowym, jak również dwukondygnacyjne z dachami płaskimi oraz obiekty gospodarcze (m. in. szklarnie). Do zabudowań tych przylegają ogródki przydomowe. Zlokalizowane są również dwukondygnacyjne budynki wielorodzinne. Do omówionych zabudowań prowadzi m. in. droga, posiadająca bezpośrednie połączenie z drogą wojewódzką. Obszar opracowania sąsiaduje bezpośrednio z Jeziorem Grzymysławskim.

W Grzymysławiu najwyżej położonym punktem jest droga wojewódzka (81 m n. p. m).

Obszar opracowania obniża się od strony drogi wojewódzkiej w kierunku jeziora Grzymysławskiego.

Na terenie opracowania oraz w jego sąsiedztwie występują:

1. użytki zielone słabe i bardzo słabe, gleby mułowo-torfowe,
2. kompleks pszenno-wadliwy, gleby brunatne właściwe na glinach lekkich,
3. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) dobry:
 - a) gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo-gliniastych zalegających płytko na glinach lekkich,

- b) gleby bielcowe właściwe i pseudobielcowe na piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na glinach lekkich,
- 4. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby, czarne ziemie zdegradowane i ziemie szare na piaskach słabo gliniastych,
- 5. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) bardzo dobry, czyli pszenno-żytni:
 - a) czarne ziemie zdegradowane i ziemie szare na piaskach gliniastych lekkich zalegających średnio głęboko na glinach lekkich,
 - b) gleby bielcowe właściwe i pseudobielcowe na piaskach gliniastych lekkich zalegających płytko na glinach lekkich,
- 6. użytki zielone średnie, gleby murszowo-mineralne i murszowate na piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych.

Obszar opracowania zlokalizowany jest na utworach czwartorzędowych: iłach, mułkach, piaskach i kredach jeziornych.

Zgodnie z mapą hydrograficzną w sąsiedztwie znajduje się Jezioro Grzymysławskie, o powierzchni ok. 171 ha i maksymalnej głębokości 11,2m. Na analizowanym terenie wody podziemne zalegają na głębokości 1 - 2 m p. p. t. Obszar opracowania znajduje się na gruntach o słabej przepuszczalności, zbudowanych z glin i pyłów, oraz zróżnicowanej (grunty antropogeniczne).

W obowiązującym Studium... analizowany obszar zlokalizowany jest na terenie: zieleni urządzonej (N1_Z); ustala się: zachowanie pałacu wpisanego do rejestru zabytków, zachowanie parku podworskiego, jego rewaloryzację i pielęgnację, utrzymanie i pielęgnację historycznych wartości obiektów i ich otoczenia, zachowanie funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej budynków z dopuszczeniem zmiany sposobu użytkowania pod nieuciążliwe usługi lub funkcję mieszkaniową jednorodzinną o charakterze rezydencjonalnym; dopuszcza się przebudowę i rozbudowę istniejących budynków, wpisanych do ewidencji zabytków oraz w przypadku rozbiórki istniejących budynków gospodarczych, lokalizację nowej zabudowy stanowiącej uzupełnienie zespołu zabudowy.

10. 5 Ostrowo

Teren opracowania obejmuje dwa obszary we wsi Ostrowo.

Wieś położona jest 5 km na południe od Śremu. Na terenie wsi znajdują się liczne zabytki, m.in. domy mieszkalne, z poł. XIX i początki XX w., zagroda oraz przydrożna kapliczka. Ta część opracowania obejmuje dwa obszary, zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 434 Śrem – Dolsk.

Zabudowa w części północnej Ostrowa obsługiwana jest komunikacyjnie z drogi asfaltowej, połączonej ze wspomnianą powyżej drogą wojewódzką. Wzdłuż drogi zlokalizowane są nieliczne zabudowania. Są to budynki mieszkalne z ogródkami przydomowymi oraz sadami, jednokondygnacyjne z poddaszem użytkowym oraz obiekty gospodarcze. Przez teren ten przebiega linia energetyczna niskiego napięcia. Pozostały obszar wsi stanowią tereny użytkowane rolniczo z licznymi zadrzewieniami, wśród których występują m. in. brzozy, klony, lipy, wierzby.

Tereny opracowania są stosunkowo płaskie.

Na analizowanych obszarach oraz w ich sąsiedztwie występują:

- 1. kompleks pszenno-żytni:
 - a) czarne ziemie zdegradowane i ziemie szare na glinach lekkich zalegających średnio głęboko na iłach (glebach iłastych bardzo ciężkich),
 - b) gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na glinach lekkich zalegających

- płytko na łąch (glebach ilastych bardzo ciężkich),
2. użytki zielone średnie, gleby mułowo-torfowe,
 3. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby, gleby bielcowe właściwe i pseudobielcowe na piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na glinach średnich,
 4. wody nieużytki.

Analizowane tereny zlokalizowane są na utworach czwartorzędowych, na piaskach, żwirach oraz łąkach, mułkach, piaskach i kredach jeziornych.

Obszary opracowania znajdują się w dorzeczu Warty. Wody podziemne zalegają na głębokości 1 – 2 m p. p. t. Występują tu grunty organiczne o zmiennej przepuszczalności i gliny i pyły o przepuszczalności słabej.

W obowiązującym Studium... obszary opracowania zlokalizowane są na terenie rolniczym i terenie łąk i pastwisk (bez szczegółowych oznaczeń).

10.6 Grodzewo

Na terenie tym przewiduje się zmianę na jednym obszarze.

Wieś Grodzewo położona jest ok. 8 km na północny-wschód od Śremu i na południe od drogi prowadzącej do Zaniemyśla. Zabudowa we wsi skoncentrowana jest wzdłuż głównej drogi. Na terenie wsi znajduje się m.in. szkoła z początku XX w. (obecnie jest to baza śremskiego Hufca Związku Harcerstwa Polskiego) oraz cmentarz ewangelicki prawdopodobnie z I połowy XIX w. Od wschodu i południa przylegają do wsi kompleksy leśne. Poza obszarami zabudowanymi dominują pola uprawne oraz występują sady.

Obszar wsi obsługiwany jest komunikacyjnie przez drogi asfaltowe i drogi gruntowe do dróg asfaltowych. Zabudowa we wsi jest maksymalnie dwukondygnacyjną zabudową (z dachami płaskimi i stromymi) mieszkaniową jednorodzinną.

Na terenie opracowania oraz w jego sąsiedztwie występują;

1. lasy państwowe,
2. kompleks żytnio-łubinowy, gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo gliniastych zalegających płytko na piaskach luźnych,
3. kompleks zbożowo-pastewny słaby, gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych,
4. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby:
 - a) gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych,
 - b) gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo gliniastych zalegających głęboko na piaskach luźnych,
 - c) mady na piaskach słabo gliniastych pylastych zalegających płytko na piaskach luźnych,
5. lasy, gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach luźnych.

Obszar opracowania zlokalizowany jest na utworach czwartorzędowych, na torfach i na piaskach i żwirach wolnolodowcowych – dolnych i górnych.

Pod względem hydrologicznym teren opracowania znajduje się w obszarze OWO – Obszarze Podwyższonej Ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych wydzielonego w utworach czwartorzędowych (GZWP 150). Według mapy hydrograficznej południowa część znajduje się w obszarze zalewanym wodami rzecznyymi w czasie wezbrań. Na terenie opracowania znajduje się izolowane zagłębienie bezodpływowe ewpotranspiracyjne. Wody gruntowe występują na głębokości od 1 do 2 m p.p.t. Przepuszczalność gruntów jest

średnia i tworzą je piaski i skały lite. Dodatkowo, co warto podkreślić, zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, teren objęty analizą zlokalizowany jest częściowo na obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (0,2%), średnie i wynosi raz na 100 lat (1%) oraz obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (10%).

Analizowany teren znajduje się na obszarach NATURA 2000 – Ostoja Rogalińska i Rogalińska Dolina Warty i sąsiaduje z Zespołem Przyrodniczo – Krajobrazowym Łęgi Mechlińskie.

W obowiązującym Studium... są to tereny:

- wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej poza obszarem zwartej jednostki osadniczej (J2_RZ1), gdzie dopuszcza się: lokalizowanie zabudowy letniskowej oraz usługi agroturystyki, zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej. Zakazuje się lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej,
- łąk i pastwisk (teren bez szczegółowego oznaczenia),
- lasów (teren bez szczegółowego oznaczenia).

OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM...

11. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu zmiany Studium...

11.1 Cel opracowania projektu

Celem zmiany Studium... jest określenie nowych kierunków zagospodarowania dla terenów, na których nie było możliwe realizowanie inwestycji z zakresu budownictwa zagrodowego czy związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz zmiana dotychczasowych kierunków, pozostających w rozbieżności z potrzebami inwestycyjnymi. Sporządzenie zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem pozwoli na stworzenie podstawy do opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które pozwolą na określenie rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz zasad zagospodarowania i zabudowy, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, wymogów ładu przestrzennego i ochrony środowiska. Pozwoli również na sformułowanie w mpzp docelowych układów powiązań komunikacyjnych oraz uzbrojenia terenów w elementy infrastruktury technicznej, a także na określone granic ewentualnych terenów publicznych i szczegółowych zasad ich ochrony.

Zgodnie z uzasadnieniem do Uchwały o przystąpieniu do zmiany Studium... zasadniczym celem opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem jest dokonanie zmiany, która wyrażać się będzie w modyfikacji wybranych ustaleń obowiązującego dokumentu, w szczególności przez określenie nowych sposobów zagospodarowania w obrębie analizowanych terenów. Zmiana ta ma zagwarantować optymalne wykorzystanie i zagospodarowanie przestrzeni oraz umożliwić realizację przedsięwzięć o strategicznym znaczeniu dla lokalnej społeczności.

Omawianą zmianę Studium... Rada Miejska w Śremie uznała za zasadną.

11.2 Ustalenia projektu zmiany Studium...

W ww. projekcie zmiany Studium ustalono następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

Teren	Symbol	Ustalenia
Śrem	C3_Z	rozszerzenie istniejącej funkcji terenu zieleni publicznej poprzez likwidację funkcji C3_U3 – terenu zabudowy usługowej, rozszerzenie dotychczasowych zapisów o zapis nakazujący zachowanie lądowiska dla helikopterów
	D4_U	utrzymanie terenu zabudowy usługowej z dopuszczeniem lokalizowania usług turystyki, rekreacji i gastronomii, zachowaniem pasa terenu o szer. 25 m wzdłuż brzegu jeziora, wolnego od zabudowy oraz możliwością lokalizowania zabudowy lotniskowej
	A3_G	zmiana przeznaczenia terenu o dotychczasowej funkcji A3_Z – terenu zieleni urządzonej na teren zabudowy techniczno-produkcyjnej
Szymanowo		zmiana przeznaczenia terenu dolesień na teren rolniczy
Luciny	H2_PG	poszerzenie istniejącego terenu eksploatacji złóż poprzez likwidację funkcji H2_RZ1 – terenu wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej poza obszarem zwartej jednostki osadniczej
Grzymysław	N1_Z	rozszerzenie dotychczasowych ustaleń o zapis dopuszczający zmianę sposobu użytkowania istniejącego budynku stodoły pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną o charakterze rezydencjonalnym.
Ostrowo		zmiana przeznaczenia terenów rolniczych oraz terenów łąk i pastwisk na tereny dolesień
Grodzewo	J2_RZ3	zmiana przeznaczenia terenów lasów, terenów łąk i pastwisk oraz fragmentu terenu o dotychczasowej funkcji J2_RZ1 – terenu wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej poza obszarem zwartej jednostki osadniczej z zakazem lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej na teren wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej poza obszarem zwartej jednostki osadniczej z dopuszczeniem lokalizowania zabudowy lotniskowej oraz usług agroturystyki oraz zachowaniem istniejącej zabudowy zagrodowej

Biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze istniejące na przedmiotowych terenach, określone w rozdziale 10 niniejszej prognozy, do najważniejszych przesłanek projektu Studium... należy stworzenie zapisów, umożliwiających wprowadzenie w miejscowych planach optymalnych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych.

W zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego w projekcie zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem nie wprowadzono zapisów zmieniających obowiązujące Studium...

11.3 Powiązanie ustaleń projektu zmiany Studium... z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. określa, iż miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może naruszać ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jednocześnie studium jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej.

Obszar gminy Śrem został uwzględniony w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego z 2010 r., który stanowi dokument nadrzędny w stosunku do opracowywanej zmiany Studium... Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego został przyjęty uchwałą nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r.

Projekt zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem nie odnosi się do powyższego dokumentu, jednakże Studium z 2007 roku (oraz jego późniejsze zmiany) jest dostosowany do powyższego dokumentu poprzez uwzględnienie m. in.: wszystkich form ochrony przyrody, obszarów zagrożenia występowania powodzi, przebiegu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, zapisów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego, rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, kierunków rozwoju osadnictwa.

Ważnymi dokumentami, mającymi wpływ na ochronę środowiska przyrodniczego są lokalne programy ochrony środowiska oraz Krajowy plany gospodarki odpadami, a także zgodny z nim Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego. Zapisy analizowanego projektu zmiany Studium... nie naruszają ustaleń powyższych dokumentów.

Ze względu na przynależność Polski do Unii Europejskiej Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska. Zadania priorytetowe to przede wszystkim: przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Tworząc zapisy planu miejscowego należy uwzględnić cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej. Należą do nich m.in.:

1. dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG),
2. dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE),
3. dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985),
4. dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
5. dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października

2000 ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 22.12.2000),

6. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
7. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
8. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
9. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008).

Ponadto są to ustalenia wynikające z szeregu konwencji międzynarodowych, a szczególnie z konferencji ONZ w Rio de Janeiro z 1992 r. zawartych w ramowej konwencji w sprawie zmian klimatu.

Zapisy powyższych przepisów zostały przede wszystkim uwzględnione w procedurze sporządzania zmiany Studium, która wymaga opracowania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania planów i programów. Niniejszy dokument dodatkowo, oprócz samego projektu zmiany Studium..., podlega ocenie społeczeństwa i jest dostępny do wglądu w trakcie sporządzania zmiany Studium..., jak i po jego zakończeniu. Ponadto społeczność może składać zarówno wnioski, jak i uwagi do tego dokumentu. Prognoza zawiera opis metod analiz skutków realizacji ustaleń zmiany Studium... na środowisko oraz sposób oddziaływania zapisów dokumentu na poszczególne komponenty środowiska. Jednocześnie integralną częścią jest pisemne podsumowanie uzasadniające wybór przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz zawierające propozycje metod przeprowadzania monitoringu realizacji ustaleń i jego częstotliwość.

Na poziomie krajowym strategiczne cele ochrony środowiska, oparte o prawo międzynarodowe, zawarte są w dokumentach rządowych takich jak: II Polityka Ekologiczna Państwa, Polityka ekologiczna Państwa na lata 2003–2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007–2010 oraz w uaktualnianej Polityce ekologicznej Państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016.

Polska polityka ekologiczna opiera się na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju, co powoduje, że musi być uwzględniana we wszystkich dokumentach strategicznych i programach, mających wpływ na środowisko. Jednocześnie zgodnie z art. 74 Konstytucji RP nakłada to obowiązek dbałości o środowisko na instytucje publiczne. Celem podstawowym II Polityki ekologicznej jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych), przy założeniu, że strategia zrównoważonego rozwoju Polski pozwoli na wdrażanie takiego modelu tego rozwoju, który zapewni na tyle skuteczną regulację i reglamentację korzystania ze środowiska, aby rodzaj i skala tego korzystania realizowane przez

wszystkich użytkowników nie stwarzały zagrożenia dla jakości i trwałości przyrodniczych zasobów.

W maju 2003 r. Sejm RP przyjął dokument „Polityka ekologiczna państwa na lata 2003–2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007–2010” stanowiący uszczegółowienie „II Polityki ekologicznej Państwa” z 2000 r. Natomiast w maju 2009 r. został przyjęty dokument „Polityka ekologiczna państwa na lata 2009–2012 z perspektywą do roku 2016”.

Dokument ten jest dostosowaniem wcześniejszego dokumentu do zmian w prawodawstwie polskim i wspólnotowym w zakresie ochrony środowiska. Kierunki działań określone w celach średniookresowych do 2016 r. mają stać się odpowiedzią na przywrócenie właściwej roli planowaniu przestrzennemu, w szczególności w zakresie lokalizacji nowych inwestycji. Ma się to odbywać poprzez m. in.:

- wdrożenie wytycznych metodycznych dotyczących uwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności wynikających z opracowań ekofizjograficznych, prognoz oddziaływania na środowisko (wraz z poprawą jakości tych dokumentów),
- wdrożenie przepisów umożliwiających przeprowadzanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (które jest opracowaniem planistycznym obejmującym teren całej gminy),
- zatwierdzenie wszystkich obszarów europejskiej sieci Natura 2000 oraz sporządzenie dla nich planów ochrony,
- wdrożenie koncepcji korytarzy ekologicznych,
- uwzględnianie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- określenie zasad ustalenia progów tzw. chłonności środowiskowej oraz pojemności przestrzennej zależnie od typu środowiska,
- wprowadzenie mechanizmów ochrony zasobów złóż kopalin przed zagospodarowaniem powierzchni uniemożliwiającym przyszłe wykorzystanie,
- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wyników monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, wód i hałasu.

Ponadto w dniu 26 października 2007 r. Rada Ministrów uchwaliła „Krajową strategię ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Program działań na lata 2007–2013”. Dokument ten zakłada kompleksową i uwzględniającą wszelkie najistotniejsze potrzeby zachowania różnorodności biologicznej realizację zobowiązań wynikających z zawartych przez Polskę zobowiązań międzynarodowych oraz efektywną ochronę i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrody. Jest to także kontynuacja i rozwinięcie analogicznego dokumentu zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu 25 lutego 2003 roku.

Zapisy tych dokumentów są realizowane poprzez wprowadzenie rozbudowanej oceny oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu, jak również studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jaką jest niniejsza prognoza. Dodatkowo niniejsza prognoza odnosi się do prowadzonego monitoringu w zakresie

zanieczyszczeń powietrza oraz uciążliwości związanych z hałasem komunikacyjnym.

Ze względu na fakt, że analizowany dokument jest jedynie zmianą w zakresie kierunków przeznaczenia 8 terenów, nie odnosi się on szczegółowo do zapisów dotyczących np.: jakości powietrza, hałasu, zrationalizowania użytkowania wody i poprawy jej jakości, bioróżnorodności, ochrony powierzchni ziemi, gleb. W zakresie odpowiadającemu Studium zapisy te zostały wprowadzone do obowiązującego dokumentu, i nadal będą obowiązywały.

Zapisy szczegółowe dotyczące ww. aspektów zostaną wprowadzone na etapie sporządzania miejscowych planów, gdy tereny te zostaną takimi opracowaniami objęte.

Opracowywany projekt studium musi być zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz planami i programami przyjętymi w gminie. Natomiast dokumenty te jak zostało to wyżej wspomniane są dostosowywane do zapisów krajowych polityk i strategii opartych na standardach i przepisach wspólnotowych oraz przyjętych przez Polskę konwencjach międzynarodowych.

11.4 Skutki braku realizacji ustaleń projektu zmiany Studium...

Na terenie gminy Śrem obowiązuje obecnie Studium... z 2007 r. (zmienione w 2008 r., 2011 r., 2012 r.) oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Zasadniczym elementem opracowania jest zmiana przeznaczenia terenu w poszczególnych sołectwach, wprowadzająca funkcje w większości nieuciążliwe dla środowiska.

Nie uchwalenie zmiany Studium... nie powinno doprowadzić w dłuższym okresie do realizacji inwestycji odbiegających standardami od przyjętych, co spowodować mogłoby pogorszenie jakości środowiska i komfortu życia na tym terenie, gdyż dokument z 2007 r. (z późniejszymi zmianami) jest dostosowany do obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie. Jednakże zwrócić należy uwagę, iż Studium... jest dokumentem, który wyznacza kierunki w oparciu o istniejące uwarunkowania, ale nie jest aktem prawa miejscowego, co powoduje, że uchwalone w takim czy innym kształcie nie może blokować decyzji o warunkach zabudowy i pozwolenia na budowę. Brak realizacji ustaleń analizowanego dokumentu, a właściwie brak realizacji ustaleń planów miejscowych, opracowanych w oparciu o analizowany dokument, którymi powinny zostać objęte przedmiotowe obszary, tak, aby obowiązywało na nich prawo miejscowe, może doprowadzić do zagospodarowania i zabudowy terenu w oparciu o wspomniane wyżej decyzje administracyjne, a zagospodarowanie to może znacząco odbiegać od kierunków, w jakich powinny rozwijać się analizowane obszary.

11.5 Istotne z punktu widzenia projektu zmiany Studium zapisy zawarte w ustawach

Studium... zawierać powinno istotne z punktu widzenia ochrony środowiska i krajobrazu, zapisy wynikające z ustawy *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. Zgodnie z art. 72 ww. ustawy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, m. in. poprzez:

- ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi,
- zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy (...), ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz

urządzania i kształtowania terenów zieleni,

- uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej,
- zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych,
- uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Zgodnie z ustawą *o ochronie przyrody*, z dnia 16 kwietnia 2004 r., w studium przestrzennego muszą być uwzględnione cele ochrony przyrody, do których należą:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody.

Ochrona środowiska związana jest z różnymi dziedzinami działalności ludzkiej. Jednak pozostałe ustawy, regulujące w sposób szczegółowy zakres i zasady tej ochrony – takie jak: *Prawo łowieckie* dotyczą w zasadzie innej problematyki, niż ta zawarta w treści analizowanego projektu zmiany Studium....

11.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu zmiany Studium...

Wśród istniejących i potencjalnych problemów ochrony środowiska terenu opracowania, które dotyczyć mogą również pozostałych terenów w gminie Śrem, wymienić należy m. in.:

- nielegalne wysypiska śmieci, składowiska gruzu,
- zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych oraz gleb, spowodowane rolniczym użytkowaniem terenów (używanie wszelkiego rodzaju nawozów sztucznych podczas prowadzenia upraw rolniczych oraz korzystanie ze środków ochrony roślin),
- zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych innego pochodzenia (m. in. nielegalne wysypiska śmieci, źle użytkowane szamba),
- ścieki, powstałe przy produkcji zwierzęcej,
- produkcja rolnicza, ograniczająca naturalną bioróżnorodność,
- indywidualne sposoby ogrzewania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- przekształcenia ziemi, związane z budową dróg i domów,
- zanieczyszczenia komunikacyjne, pochodzące z pojazdów spalinowych (powodując m. in. skażenia gleb i prowadząc do ich degradacji chemicznej),
- hałas i wibracje spowodowane ruchem komunikacyjnym (stanowiące również potencjalne zagrożenie dla zdrowia i komfortu życia mieszkańców),

- Stacja Radiowo-Telewizyjnego Centrum nadawczego m. Góra, będąca lokalnym emiterem promieniowania elektromagnetycznego,
- stacje bazowe telefonii komórkowej.

Jednakże ze względu na fakt, iż opracowywany dokument jest jedynie fragmentaryczną zmianą obowiązującego od roku 2007 (z następującymi później zmianami) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem, słusznym wydaje się pozostawienie zapisów dotyczących ochrony środowiska (wprowadzonych do wspomnianego obowiązującego Studium...).

12. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu zmiany Studium..., w tym:

12.1 Oddziaływanie na rzeźbę terenu i gleby

Na obszarze objętym zmianą Studium... przekształceniom mogą ulec tereny pod nowymi budynkami, co związane jest z ich posadowieniem i fundamentowaniem, i pod drogami – związane to jest z ich utwardzeniem. Wszelkie tego typu przekształcenia, prowadzące do wprowadzenia nowego zainwestowania, w postaci nowych budynków i obsługującej je infrastruktury komunikacyjnej, wiążą się z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni ziemi i gleby. Mogą w ten sposób powstawać nowe formy antropogeniczne, takie jak: zwałowiska, nasypy, powierzchnie niwelowane.

Z tego powodu ważne jest, aby na etapie sporządzania mpzp wprowadzono ustalenia określające nieprzekraczalne powierzchnie zabudowy działek oraz minimalne udziały, najlepiej o dużych wartościach, powierzchni biologicznie czynnych w powierzchni działek. Pozwolą one na pozostawienie niezabudowanych obszarów o nienaruszonej powierzchni terenu i zbliżonym do naturalnego podłożu gruntowym. Te zapisy, jak również zapisy o ograniczeniu oddziaływania na rzeźbę terenu i gleby, w szczególności będą ważne dla terenu zabudowy techniczno-produkcyjnej A3_G.

Dodatkowo na terenie opracowania we wsi Luciny, ze względu na charakter proponowanej zmiany, przewiduje się oddziaływanie na rzeźbę terenu.

Ważne jest wprowadzenie (na etapie planów miejscowych) takich zapisów dla terenów objętych zmianą Studium, aby ograniczyć oddziaływanie na rzeźbę terenu i gleby.

12.2 Oddziaływanie na warunki podłoża

W wyniku wprowadzonego zapisami projektu zmiany Studium zainwestowania warunki podłoża na przedmiotowym obszarze mogą ulec zmianom, w szczególności na obszarach dotąd niezainwestowanych. W miejscach wprowadzenia zabudowy i lokalizacji elementów infrastruktury technicznej i dojazdów nastąpi uszczelnienie powierzchni kosztem obszarów biologicznie czynnych. Na warunki gruntowe wpływ może mieć ewentualna realizacja kondygnacji podziemnych. Ważnym wydaje się zastrzeżenie (jednakże wprowadzane dopiero na etapie sporządzenia mpzp) że ich budowa nie może doprowadzać do destabilizacji stosunków wodnych lub niekorzystnego oddziaływania na stateczność gruntów

Pod względem warunków geologiczno-inżynierskich przedmiotowe tereny nie przedstawiają większych trudności dla sytuowania budynków. Niemniej jednak wskazane jest, by podczas wprowadzania nowych inwestycji, wszelkie prace zmieniające kształt

terenu i wpływające na nośność gruntów poprzedzać szczegółowymi badaniami geotechnicznymi, wykonywanymi zgodnie z przepisami szczególnymi (rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 września 1998 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych). Dotyczy to przede wszystkim wprowadzania kondygnacji podziemnych.

12.3 Oddziaływanie na warunki wodne

W ramach przeprowadzonego w 2013 roku monitoringu operacyjnego wód podziemnych dla jednolitych części wód podziemnych na terenie województwa wielkopolskiego, na obszarze powiatu śremskiego wyznaczono jedną jednolitą część wód podziemnych (JCW Pd Nr 73), gdzie w otworze Dąbrowa stwierdzono wody gruntowe II klasy – wody dobrej jakości, w otworach Orkowo, Śrem stwierdzono wody gruntowe III klasy – wody zadowalającej jakości, natomiast w 1 otworze (Mchy) wody wgłębne w granicach IV klasy – wody niezadowalającej jakości.

W ramach monitoringu wód podziemnych pod kątem podatności wód na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, przeprowadzonego na ujęciu w Mórce, w latach 2004-2013 stwierdzono utrzymujące się zanieczyszczenie azotanami (pow. 50mg/l). Z tego też powodu ujęcie w Mórce nadal wymaga monitorowania (za: Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej...)

Przeprowadzone w 2015 r. przez Państwowy Instytut Geologiczny badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, wykazały w ramach jesiennego opróbowania:

- wody podziemne klasy II w Orkowie,
- wody podziemne klasy IV w Śremie,
- wody podziemne klasy III w Dąbrowie,

(wody II klasy – wody dobrej jakości, III klasy – wody zadowalającej jakości, natomiast IV klasy – wody niezadowalającej jakości).

Na terenie powiatu śremskiego wyznaczono jednolitych Części Wód płynących: Kanał Mosiński (od źródeł do Kani), Racocki Rów, Kanał Graniczny, Pyszaca, Młynisko. Dopływ z Lucin, Kanał Szymanowo - Grzybno, Kanał Książ, Warta – od Moskawy do Pyszacej i od Pyszacej do Kopli. Dodatkowo wyznaczono cztery jednolite części wód stojących - jeziora: Grzymisławskie, Dolsko Wielkie, Mórka, Ostrowieczno.

Na terenie gminy Śrem wyznaczono Jednolite Części Wód Powierzchniowych RZEKI:

- Dopływ z Gaj. Czmoń (Kod PLRW600017185572, typ: potok nizinno piaszczysty, status: naturalna, o słabej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Dopływ z Lucin (Kod PLRW600017185556, typ: potok nizinno piaszczysty, status: naturalna, o słabej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Głuszynka (Kod PLRW6000251857489, typ: cieki łączące jeziora, status: naturalna, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Kanał Graniczny (Kod PLRW600017185532, typ: potok nizinno piaszczysty, status: naturalna, o słabej ocenie stanu i niezagrażonej ocenie

ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);

- Kanał Książ (Kod PLRW600017185529, typ: potok nizinno piaszczysty, status: silnie zmieniona, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Kanał Szymanowo – Grzybno (Kod PLRW600017185589, typ: potok nizinno piaszczysty, status: silnie zmieniona, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Młynisko (Kod PLRW600017185552, typ: potok nizinno piaszczysty, status: naturalna, o słabej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Olszynka (Kod PLRW600017185694, typ: potok nizinno piaszczysty, status: silnie zmieniona, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Pyszaca (Kod PLRW600017185549, typ: potok nizinno piaszczysty, status: naturalna, o umiarkowanej ocenie stanu i niezagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Racocki Rów (Kod PLRW60002518567299, typ: ciek łączący jeziora, status: naturalna, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Warta – od Moskawy do Pyszącej (Kod PLRW600021185539, typ: wielka rzeka nizinna, status: silnie zmieniona, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Warta – od Pyszącej do Kopli. (Kod PLRW60002118573, typ: wielka rzeka nizinna, status: silnie zmieniona, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych).

Dodatkowo w gminie wyznaczono Jednolite Części Wód Powierzchniowych JEZIORA : Mórka, Ostrowieczno, Grzymisławskie.

Ze względu na fakt, iż opracowywany dokument jest jedynie zmianą obowiązującego Studium..., nie określono w nim szczegółowych zasad ochrony środowiska, w tym istniejących warunków wodnych. W związku z powyższym, na obszarach objętych zmianą obowiązywać będą zapisy wprowadzone w Studium... w 2007 roku, wraz ze zmianami wprowadzonymi później do tego dokumentu.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej na terenie gminy Śrem występują obszary:

- szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
- szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
- dla którego prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat,
- obszar, który w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego zostanie zalany warstwą wody o głębokości od 0,5 m do 2 m.

Ważną informacją jest, iż zgodnie z tymi mapami, teren objęty analizą w Grodzewie zlokalizowany jest częściowo na obszarach, na których prawdopodobieństwo

wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (0,2%), średnie i wynosi raz na 100 lat (1%) oraz obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (10%). Dodatkowo, jeden z terenów w Śremie zlokalizowany jest na obszarach narażonych na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Wskazać należy, iż zaproponowana zmiana kierunków rozwoju poszczególnych terenów, przede wszystkim we wsi Luciny, gdzie przewidziano teren eksploatacji złóż, jak i na jednym z terenów zlokalizowanych w Śremie (gdzie proponuje się wprowadzenie terenu zabudowy techniczno-produkcyjnej) doprowadzić może do destabilizacji wód podziemnych, jak również nie bez znaczenia może być dla ich jakości. Powiększanie obszarów zabudowanych, a co za tym idzie – pomniejszanie powierzchni biologicznie czynnej, zmniejsza zdolności infiltracyjne gruntów, powoduje również nadmierny odpływ wód roztopowych i opadowych z obszarów. Grozić może to zmianą poziomu wód gruntowych, przesuszaniem gruntu. Dlatego też ważne jest, aby sporządzane w oparciu o analizowany dokument miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, uwzględniały zapisy dotyczące ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Może to się odbyć m. in. poprzez nakaz odpowiedniego zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej. Zapisy te pozwolić powinny na nie pogorszenie stanu wód gruntowych. Dodatkowo wskazane jest wprowadzenie takich zapisów, które nie pozwolą na niekorzystne oddziaływanie na stateczność gruntów, co zapewnić może stabilizację wód podziemnych i nie pogarszanie ich jakości.

12.4 Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz obszary chronione i obszary Natura 2000

Projekt zmiany Studium... na części obszarów obejmuje tereny wchodzące w obszary chronione, w tym także obszary Natura 2000 (we wsi Grodzewo - Ostoja Rogalińska i Rogalińska Dolina Warty, użytek ekologiczny Bagienko w Śremie).

Realizacja zapisów projektu Studium... wpłynie na faunę obszaru analizowanego m.in. poprzez zwiększenie udziału zabudowy. Niemniej jednak wprowadzana zabudowa powinna uwzględniać uwarunkowania środowiskowe obszaru i nie powinna pogarszać walorów przyrodniczych i krajobrazowych danego terenu, pozostawiając niezbędne połączenia przyrodnicze.

Konieczne jest, aby na etapie sporządzenia planu miejscowego wprowadzono zapisy dążące do zminimalizowania ingerencji człowieka w naturalny charakter analizowanych terenów. Analizowana zmiana Studium... daje delegację do uściślenia zakresu i charakteru działań ochronnych w prawie lokalnym, a zatem w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w oparciu o przepisy odrębne.

Jednocześnie pamiętać należy, iż przeznaczenie terenów nieużytkowanych na cele mieszkaniowe wiązać się może z większą troską o szatę roślinną.

Jak wspomniano wcześniej na obszarach objętych zmianą obowiązywać będą wprowadzone w Studium... w 2007 roku (wraz z kolejnymi zmianami) zapisy dotyczące szaty roślinnej i świata zwierzęcego.

W trakcie przeprowadzonych inwentaryzacji nie stwierdzono występowania zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej

grzybów (Dz.U. Z 2014 r., poz. 1408), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. Z 2014 r., poz. 1409), a także gatunki z tzw. Dyrektywy Siedliskowej. Przy czym, mając na uwadze czas, w którym inwentaryzacje zostały przeprowadzone, nie wyklucza się występowania zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną i wymienionych w ww. dokumentach. Zwrócono również uwagę, iż w obowiązujących przepisach prawa istnieją zapisy dotyczące zakazów w odniesieniu do roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną prawną, np. zakaz niszczenia siedlisk i ostoi chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt zrywania i uszkodzania chronionych gatunków roślin, zabijania i okaleczania chronionych gatunków zwierząt, niszczenia ich gniazd, płoszenia i niepokożenia chronionych gatunków zwierząt. Art. 75 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska określa, iż w trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac. Ze względu na charakter dokumentu, jakim jest studium, brak jest szczegółowych danych dotyczących planowanych na analizowanych terenach inwestycji, zarówno ich charakteru, jak i wielkości. Dlatego też, nie jest możliwe określenie skali ewentualnych szkód w środowisku (np. zmniejszenie populacji).

Ważne jest, że analizowany dokument jest jedynie wskazaniem kierunku, w jakim dany teren ma się rozwijać. Umożliwia ograniczenie na etapie planu miejscowego wielkości danego przedsięwzięcia poprzez np. wprowadzenie odpowiednich parametrów, kształtowanie linii zabudowy w taki sposób, aby ograniczyć oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy, obszary chronione i obszary Natura 2000.

12.5 Oddziaływanie na stan higieny atmosfery i klimat akustyczny

Najważniejszymi zapisami dotyczącymi klimatu akustycznego i stanu atmosfery wprowadzonym w omawianej zmianie Studium... są:

1. zachowanie lądowiska dla helikopterów (teren C3_Z),
2. ustalenie terenu zabudowy techniczno-produkcyjnej (A3_G),
3. ustalenie teren eksploatacji złóż (teren H2_PG).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa kierunek rozwoju danego terenu. W analizowanym dokumencie zmiana najbardziej znacząca jaka następuje, to z terenów wyłączonych z zabudowy na tereny wskazane do zabudowy. Ze względu na fakt, że Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania nie jest aktem prawa miejscowego, konieczne jest na etapie opracowania planów miejscowych dla analizowanych obszarów wprowadzanie zapisów ułatwiających ograniczenie oddziaływania na powietrze.

Realizacja ustaleń projektu zmiany Studium..., szczególnie biorąc pod uwagę projektowane funkcje, nie powinna wpłynąć znacząco na zmianę warunków klimatu akustycznego.

Biorąc pod uwagę tereny sąsiadujące z obszarami objętymi opracowaniem oraz projektowaną funkcję bardzo ważne wydaje się zapewnienie dotrzymania dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach podlegających ochronie akustycznej, zgodnie z przepisami odrębnymi. Konieczne jest, aby tereny objęte opracowaniem nie były narażone na ponadnormatywny hałas, jak również, aby same nie powodowały przekroczeń standardów jakości środowiska. Spełnienie tego warunku może nastąpić na etapie sporządzenia

miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w którym winny znaleźć się odpowiednie zapisy. Ochrona akustyczna przede wszystkim dotyczy terenów zabudowy mieszkaniowej położonych wzdłuż dróg o znacznym natężeniu ruchu samochodowego lub linii kolejowych. Niemniej jednak środki techniczne, technologiczne oraz organizacyjne (takie jak: cicha nawierzchnia, lokalizacja ronda czy ekrany akustyczne oraz ograniczenie prędkości ruchu), które mogłyby ograniczyć stopień tych niedogodności nie mogą znaleźć się w zapisach projektu Studium... Środki organizacyjne znajdują się poza zakresem zapisów dokumentów planistycznych, natomiast środki techniczne i technologiczne powinny zostać zastosowane w drogach lub bezpośrednio przy ich liniach rozgraniczających (poza terenem opracowania), przy czym uszczegółowienie powinno nastąpić na etapie sporządzenia planu miejscowego.

Niemniej jednak ważne jest, że zgodnie z art. 144 ust. 1 i 2 Prawo ochrony środowiska eksploatacja instalacji powodująca m. in. emisję hałasu, nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Sposób ogrzewania budynków, coraz nowocześniejsze indywidualne systemy grzewcze, kotły posiadające atest bezpieczeństwa ekologicznego, zasilane energią elektryczną lub paliwami takimi jak: gaz, olej opałowy lekki oraz paliwa stałe, a także coraz większa dostępność alternatywnych źródeł energii powodują ograniczenie ewentualnej emisji szkodliwych pyłów i gazów. Uciążliwości w tym zakresie mogą wystąpić natomiast w fazie budowy poszczególnych obiektów i będą one związane z pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (m.in. wykopy, wzmożony ruch pojazdów, szczególnie ciężarowych).

Jak wspomniano powyżej, hałas związany z istniejącymi drogami, zlokalizowanymi poza terenami opracowania, ze względu na ich charakter może przekraczać dopuszczalne na analizowanych terenach wartości. Możliwe środki techniczne, technologiczne i organizacyjne (takie jak: cicha nawierzchnia, lokalizacja ronda czy ekrany akustyczne oraz ograniczenie prędkości ruchu), które mogłyby ograniczyć stopień tych niedogodności powinny zostać zastosowane w przedmiotowych drogach lub bezpośrednio przy ich liniach rozgraniczających. Ze względu na fakt, iż środki organizacyjne znajdują się poza zakresem zapisów studium, a przedmiotowe drogi zlokalizowane są poza granicami opracowania, w projekcie Studium... nie mogą zostać zawarte zapisy ograniczające hałas komunikacyjny z tych dróg na tereny podlegające ochronie akustycznej.

12.6 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Wprowadzenie nowej infrastruktury pozostanie nie bez znaczenia dla istniejących na terenie opracowania roślin i zwierząt. Każde nowe zainwestowanie na terenie niezabudowanym przyczynia się do niszczenia gatunków występujących samoczynnie.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa kierunek rozwoju danego terenu i nie jest aktem prawa miejscowego. W analizowanym dokumencie zmiany najbardziej znaczące następują z terenów wyłączonych z zabudowy na tereny wskazane do zabudowy. Gdy na danych terenach nastąpi realizacja inwestycji w oparciu o opracowane zgodne z zapisami Studium miejscowe plany, dojdzie do oddziaływania na lokalną bioróżnorodność. W szczególności obejmie to tereny dotychczas niezabudowane, a w planie miejscowym przeznaczone pod zabudowę. Spowodować to

może powiększenie powierzchni zabudowy, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, usunięcie roślinności, a co za tym idzie – zmniejszenie liczby gatunków zwierząt i roślin. Nastąpi również zmiana charakteru występujących roślin i zwierząt. Dla zachowania różnorodności biologicznej ważne jest wprowadzanie na etapie sporządzania planów miejscowych zapisów pozwalających na ograniczenie oddziaływania na bioróżnorodność. Analizowany dokument nie uniemożliwia wprowadzenia tego typu zapisów.

12.7 Oddziaływanie na ludzi

Projekt zmiany Studium... będzie wpływał na warunki życia społeczności lokalnej m.in. poprzez wprowadzenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę. Spowoduje to zagęszczenie ludności w obrębie miejscowości objętych opracowaniem, ale jednocześnie umożliwi obecnym właścicielom nieruchomości oraz potencjalnym nabywcom zagospodarowanie tych terenów. Z punktu widzenia ładu przestrzennego zagospodarowanie to winno nastąpić po uprzednim opracowaniu planów miejscowych dla tych terenów. Zapisy projektu zmiany Studium..., odnosząc się szeroko do sfery ochrony środowiska przyrodniczego oraz kształtowania ładu przestrzennego, dają podstawy do ochrony terenów atrakcyjnych pod względem przyrodniczym, przy jednoczesnym podnoszeniu dbałości o środowisko.

Ponadto inwestycje, w szczególności na terenie A3_G (zabudowy techniczno-produkcyjnej), ze względu na charakter wprowadzonej funkcji, powodują wzrost ruchu komunikacyjnego na obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie, co wpłynie na jakość życia obecnych mieszkańców analizowanych obszarów. Wskazane jest zatem opracowanie na przedmiotowych terenach planów miejscowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie m.in. komfortu akustycznego.

Dodatkowo, oddziaływanie na ludzi będzie miał fakt, iż część jednego z terenów opracowania w Grodzewie zlokalizowana jest na obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (0,2%), średnie i wynosi raz na 100 lat (1%) oraz obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (10%), natomiast jeden z terenów w Śremie zlokalizowany jest na obszarach narażonych na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego. Wskazane jest, aby na etapie sporządzania miejscowych planów wprowadzać na analizowanych terenach taką funkcję i taki sposób zagospodarowania, które będą uwzględniały przedmiotowe zagrożenie.

12.8 Oddziaływanie na krajobraz

Projekt Studium... w swoim zakresie będzie miał wpływ na krajobraz, m.in. przez wprowadzanie zainwestowania na terenach niezagospodarowanych. Szczególnie znaczące jest, że na jednym z terenów pozwala na zabudowę techniczno-produkcyjną. Z kolei na terenie wsi Luciny pozwala na eksploatację złóż, co również będzie nie bez znaczenia dla krajobrazu. Sugeruje się, aby projektowane zagospodarowanie nastąpiło w oparciu o plany miejscowe, tak, aby wykorzystywało naturalne predyspozycje środowiska, a więc także rzeźbę terenu, a zapisy dążące do zintensyfikowania inwestycji respektowały lokalne uwarunkowania i charakter zabudowy.

Ważne jest, że analizowany dokument umożliwia ograniczenie (na etapie planu miejscowego) negatywnego oddziaływania, poprzez np. wprowadzenie odpowiednich parametrów zabudowy, kształtowanie linii zabudowy.

12.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Projekt zmiany Studium... obejmuje swoim zasięgiem miejsce występowania złóż zasobów naturalnych – złoża kruszywa naturalnego w Lucinach. W związku z wprowadzeniem w projektowanym dokumencie na tym terenie kierunku przeznaczenia: teren eksploatacji złóż, przewiduje się pomniejszenia zasobów tego złoża.

Jednocześnie nie przewiduje się w przedmiotowym dokumencie wprowadzenia jednostek, które mogłyby oddziaływać na zasoby naturalne na terenach sąsiadujących z analizowanymi obszarami lub ewentualnie kolidować z eksploatacją zlokalizowanych w sąsiedztwie złóż.

12.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Zmiana Studium... nie powinna wpłynąć negatywnie na zabytki oraz dobra materialne znajdujące się na obszarze gminy. W obowiązującym Studium... dla terenu N1_Z istniał zapis o zachowaniu pałacu wpisanego do rejestru zabytków, zachowaniu parku podworskiego, jego rewaloryzacji i pielęgnacji, zapis o utrzymaniu i pielęgnacji historycznych wartości obiektów i ich otoczenia, zachowaniu funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej budynków z dopuszczeniem zmiany sposobu użytkowania pod nieuciążliwe usługi lub funkcję mieszkaniową jednorodzinną o charakterze rezydencjonalnym, natomiast w analizowanym projekcie wprowadzono zapis o zmianie sposobu użytkowania istniejącego budynku stodoły pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną o charakterze rezydencjonalnym. Dodatkowo na terenie tym w obowiązującym Studium zapisano dopuszczenie przebudowy i rozbudowę istniejących budynków, wpisanych do ewidencji zabytków oraz w przypadku rozbiórki istniejących budynków gospodarczych, lokalizację nowej zabudowy stanowiącej uzupełnienie zespołu zabudowy.

W ramach zmienianego dokumentu pozostanie szereg zapisów dotyczących stref ochrony konserwatorskiej, określających warunki na jakich można gospodarować nieruchomościami w ich obrębie, dających możliwość działania na tych terenach przy zachowaniu dóbr kulturowych. Jednocześnie wyznaczając nowe kierunki, mające na celu uporządkowanie i rewaloryzację cennych dzielnic i założeń zapisy te pozwalają na podniesienie wartości dóbr materialnych.

Przy stosowaniu się do przepisów szczegółowych dotyczących ochrony zabytków, jak również zapisów analizowanego dokumentu, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na zabytki.

Ze względu na proponowane zagospodarowanie terenu opracowania nastąpi przyrost dóbr materialnych. Projekt przewiduje wprowadzenie nowych kierunków zagospodarowania przestrzennego na analizowanych obszarach. Docelowo, wraz z wprowadzonym kierunkiem przeznaczenia, konieczne będzie uzupełnienie obszarów o infrastrukturę techniczną.

Jednocześnie, na dobra materialne wpływ będzie miał fakt, iż część jednego z terenów opracowania w Grodzewie zlokalizowana jest na obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (0,2%), średnie i wynosi raz na 100 lat (1%) oraz obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (10%), natomiast jeden z terenów w Śremie zlokalizowany jest na obszarach narażonych na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego. Wskazane jest, aby na etapie sporządzania

miejscowych planów wprowadzać na analizowanych terenach taką funkcję i taki sposób zagospodarowania, które będą uwzględniały przedmiotowe zagadnienie.

13. Rozwiązania alternatywne

Brak zainwestowania na części obszarów opracowania powoduje, że wprowadzenie wszelkiego zainwestowania, na jakie pozwolą zapisy zmiany Studium..., wpłynie na środowisko przyrodnicze. Przy czym pozostawienie terenów opracowania jako niezagospodarowanych może także z czasem doprowadzić do negatywnych skutków dla otoczenia. Takimi zjawiskami może być wprowadzanie zainwestowania bez zachowania ładu przestrzennego i przestrzegania zasad ochrony środowiska. Innym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej na większej części obszarów opracowania (np. na terenie oznaczonym w projekcie zmiany Studium symbolem A3_G) lub zabudowy usługowej. Jednakże mając na uwadze strukturę własności przedmiotowych terenów, istniejące podziały geodezyjne, obecny sposób zagospodarowania ich sąsiedztwa wydaje się, że przyjęto w analizowanym dokumencie optymalne rozwiązanie.

Jednocześnie wprowadzone zmiany kierunków w Studium w większości nie powinny mocno wpływać na środowisko przyrodnicze, a co za tym idzie nie przewiduje się ich transgranicznego oddziaływania.

14. Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko

W działaniach szczególnie nacisk położony powinien być na ograniczenie inwestycji mogących mieć negatywny wpływ na środowisko, a także na zadrzewianie, zalesianie, rekultywację gleby oraz wprowadzanie roślinności, ochronę naturalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych, która pozwoli na przywrócenie równowagi przyrodniczej na obszarze gminy.

Ze względu na fakt, iż opracowywany dokument jest jedynie fragmentaryczną zmianą obowiązującego od roku 2007 (z kolejnymi zmianami) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem, nie jest możliwe wprowadzenie kompleksowego rozwiązania problemów związanych z zapobieganiem, ograniczaniem i kompensacją przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko na terenie całej gminy Śrem. Pewne założenia dotyczące powyższych zagadnień będą możliwe do wprowadzenia na dalszym etapie - przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Opracowywany dokument pozwala na tego typu uszczegółowienia. Umożliwia kształtowanie na etapie planu miejscowego skali danego przedsięwzięcia i wprowadzenie odpowiednich zapisów w taki sposób, aby ograniczyć oddziaływanie na środowisko.

15. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanej zmiany Studium... oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Realizacja postanowień zmiany Studium..., postanowień planów miejscowych, które powstaną w oparciu o analizowany dokument, a także ich skutków, podlegać będzie pomiarom, ocenom, jak również analizom wpływu na środowisko poszczególnych czynników, które prowadzone będą przez wskazane do tego instytucje. Dla uniknięcia powielania systemów monitoringu znaczącego wpływu na środowisko, dla oceny wpływu

planów oraz programów na środowisko możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu (zgodnie z art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r.).

Do zadań instytucji i jednostek takich jak np. Państwowy Instytut Geologiczny, Wojewódzki Inspektorat Sanitarny należy prowadzenie monitoringu poszczególnych elementów środowiska – jakości wód, powietrza, gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych.

Na podstawie opracowań przygotowanych m. in. przez ww. instytucje i w oparciu o pomiary, uzyskane np. w ramach monitoringu poszczególnych elementów środowiska Urząd Gminy może prowadzić regularną ocenę np. wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną.

Głównym efektem realizacji ustaleń zmiany Studium... będą zmiany w zagospodarowaniu analizowanych obszarów. Ze względu na charakter tych zmian, istotnym wydaje się monitorowanie poziomu hałasu (samochodowego), a także realizacji postanowień dotyczących gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami, jednakże nastąpić to może po opracowaniu dla analizowanych obszarów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Analiza skutków realizacji zapisów zmiany Studium... w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania nastąpi po uchwaleniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powstaną w oparciu o opracowywany dokument.

Dodatkowo analiza skutków realizacji zapisów planów miejscowych, powstałych w oparciu o przedmiotowe Studium... w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania nastąpi po uchwaleniu tych planów. Monitorowanie zamierzeń inwestycyjnych odbywać się będzie poprzez analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wójt, burmistrz albo prezydent miasta zobowiązany jest przynajmniej raz w trakcie kadencji przeprowadzić analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, w tym skutków realizacji postanowień dokumentu).

W zakresie ochrony środowiska prowadzony jest monitoring przez odpowiednie służby, zarówno ochrony środowiska, przyrody czy sanitarne, jak również organy administracji. Należą do nich m. in. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (który przeprowadza coroczną ocenę w ramach monitoringu lokalnego i regionalnego, której podlegają poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego i jego stan), Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jak i wydziały ochrony środowiska urzędu wojewódzkiego, powiatowego oraz gminy Śrem. Wyniki monitoringu stanu środowiska przyrodniczego są publikowane w odpowiednich opracowaniach, takich jak np. Raport o stanie środowiska województwa wielkopolskiego, wydawanym co roku.

Dodatkowo monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego studium w zakresie oddziaływania na środowisko polegać może m. in. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, jak również na kontroli i ocenie uzupełnienia terenu w infrastrukturę techniczną.

Zatem po dokonaniu odpowiednich analiz i ocen stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o powyższy monitoring oraz inne dostępne wyniki pomiarów i obserwacji, w odstępach rocznych, bądź częstszych w przypadku odnotowania nieprawidłowości możliwe jest kontrolowanie realizacji ustaleń planów opracowanych

w oparciu o niniejsze Studium...

16. Streszczenie

Prognoza oddziaływania na środowisko jest podstawowym dokumentem do przeprowadzania postępowań w sprawie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu, programu. Obowiązek jej sporządzania został określony w ustawie *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*, a także w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem, do której przystąpiono na podstawie Uchwały Nr 34/V/2015 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 lutego 2015 r., której zakres poszerzono następnie uchwałami Nr 73/VII/2015 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 23 kwietnia 2015 r. i Nr 102/IX/2015 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 9 lipca 2015. Tereny, których przedmiotowa analiza dotyczy to:

- nieruchomości położone w obrębie geodezyjnym Śrem,
- nieruchomości położone w obrębie geodezyjnym Szymanowo,
- nieruchomości położone w obrębie geodezyjnym Luciny,
- nieruchomości położone w obrębie geodezyjnym Grzymysław,
- nieruchomości położone w obrębie geodezyjnym Ostrowo,
- nieruchomości położone w obrębie geodezyjnym Dąbrowa.

Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miejskiej w Śremie zawierający ustalenia realizacyjne, a także rysunek projektu zmiany Studium.

Tereny opracowania i jego sąsiedztwo podlegają obecnie wpływowi antropopresji, zarówno ze względu na istniejące zainwestowanie jak i zagospodarowanie sąsiedztwa.

W ww. projekcie zmiany Studium ustalono następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

Teren	Symbol	Ustalenia
Śrem	C3_Z	rozszerzenie istniejącej funkcji terenu zieleni publicznej poprzez likwidację funkcji C3_U3 – terenu zabudowy usługowej, rozszerzenie dotychczasowych zapisów o zapis nakazujący zachowanie łądowiska dla helikopterów
	D4_U	utrzymanie terenu zabudowy usługowej z dopuszczeniem lokalizowania usług turystyki, rekreacji i gastronomii, zachowaniem pasa terenu o szer. 25 m wzdłuż brzegu jeziora, wolnego od zabudowy oraz możliwością lokalizowania zabudowy lotniskowej
	A3_G	zmiana przeznaczenia terenu o dotychczasowej funkcji A3_Z – terenu zieleni urządzonej na teren zabudowy techniczno-produkcyjnej
Szymanowo		zmiana przeznaczenia terenu dolesień na teren rolniczy
Luciny	H2_PG	poszerzenie istniejącego terenu eksploatacji złóż poprzez likwidację funkcji H2_RZ1 – terenu wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej poza obszarem zwartej jednostki osadniczej

Grzymysław	N1_Z	rozszerzenie dotychczasowych ustaleń o zapis dopuszczający zmianę sposobu użytkowania istniejącego budynku stodoły pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną o charakterze rezydencjonalnym.
Ostrowo		zmiana przeznaczenia terenów rolniczych oraz terenów łąk i pastwisk na tereny dolesień
Grodzewo	J2_RZ3	zmiana przeznaczenia terenów lasów, terenów łąk i pastwisk oraz fragmentu terenu o dotychczasowej funkcji J2_RZ1 – terenu wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej poza obszarem zwartej jednostki osadniczej z zakazem lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej na teren wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej poza obszarem zwartej jednostki osadniczej z dopuszczeniem lokalizowania zabudowy letniskowej oraz usług agroturystyki oraz zachowaniem istniejącej zabudowy zagrodowej

We wstępie Prognozy omówiono przedmiot opracowania wraz z jego podstawami formalno-prawnymi, określono cel i zakres merytoryczny, omówiono również metody pracy i materiały źródłowe.

Niniejsza prognoza złożona jest z dwóch części. Pierwsza część stanowi ocenę istniejących uwarunkowań środowiska przyrodniczego. Omówiono w niej – w odniesieniu do gminy - położenie, rzeźbę terenu, szatę roślinną i świat zwierzęcy, przyrodnicze powiązania z otoczeniem i przyrodnicze obszary objęte ochroną prawną, klimat lokalny, akustyczny i stan powietrza atmosferycznego. Następnie scharakteryzowano poszczególne jednostki osadnicze, które objęto opracowaniem.

Projekt zmiany Studium częściowo obejmuje tereny wchodzące w obszary chronione, w tym także obszary Natura 2000. Na większości analizowanych obszarów i w ich sąsiedztwie występują tereny niezagospodarowane, występuje również roślinność, m.in. w postaci zagospodarowanej przydomowej zieleni, terenów użytkowanych rolniczo. Zabudowa w sąsiedztwie terenów opracowania jest przede wszystkim dwukondygnacyjną zabudową głównie mieszkaniową i usługową (z dachami zarówno płaskimi jak i stromymi). Drogi zlokalizowane na obszarze zmiany Studium i w jego sąsiedztwie to drogi gruntowe i asfaltowe.

Druga część odnosi się szczegółowo do analizowanego dokumentu. Poruszone w tej części zagadnienia to m.in. cel opracowania projektu, jego ustalenia i ich powiązanie z innymi dokumentami wraz ze sposobem realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym. W części tej omówiono także potencjalne skutki, które mogą pojawić się w przypadku braku realizacji ustaleń analizowanego dokumentu, zapisy zawarte w ustawach istotne z punktu widzenia zmiany Studium, problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu zmiany Studium.

Prognoza wskazuje, iż zapisy projektu zmiany Studium w Śremie, dotyczą nielicznych (w stosunku do terenu całej gminy) obszarów, na których nastąpi zmiana kierunku zagospodarowania. Intencją stworzenia zapisów zmiany Studium... jest optymalne wykorzystanie i zagospodarowanie przestrzeni oraz umożliwienie realizacji

przedsięwzięć o strategicznym znaczeniu dla lokalnej społeczności.

W prognozie odniesiono się m. in. do zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, o ochronie przyrody, Prawo wodne. Określone w analizowanym dokumencie kierunki zagospodarowania terenów są dostosowane do istniejącej sąsiedztwie zabudowy.

Przedstawiono, iż w wyniku wprowadzonego na analizowanych terenach zainwestowania warunki podłoża na przedmiotowym obszarze mogą ulec zmianom, w szczególności na obszarach dotąd niezainwestowanych. Zwrócono również uwagę, iż ściśle przestrzeganie obowiązujących przepisów prawa dotyczących warunków wodnych, szaty roślinnej, klimatu akustycznego i powietrza, a także przepisów wprowadzonych przez sporządzone po uchwaleniu analizowanego dokumentu na przedmiotowych terenach plany miejscowe, pozwolą ograniczyć oddziaływanie na ww. komponenty. W Prognozie wskazano, iż realizacja ustaleń, poprzez wprowadzenie nowej zabudowy, może wpływać na warunki życia społeczności lokalnej (poprzez zagęszczenie ludności w obrębie miejscowości objętych opracowaniem), na krajobraz (ze względu na wprowadzenie na terenach nie zagospodarowanych nowych inwestycji), dobra materialne. Wskazano również, iż na etapie opracowywania planów miejscowych sugeruje się, aby ograniczać oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska poprzez wprowadzenie do projektów planów odpowiednich zapisów.

Ponadto, oprócz informacji o oddziaływaniu – bądź jego braku – zapisów projektu zmiany Studium... na środowisko w zależności od analizowanego elementu, w prognozie zawarto informację m. in. o braku oddziaływania transgranicznego w trakcie realizacji zapisów projektu zmiany Studium..., a także o metodach monitoringu i częstotliwości jego przeprowadzania.

Dodatkowo w prognozie poinformowano, iż analizowany dokument umożliwia wprowadzenie zabudowy na obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (0,2%), średnie i wynosi raz na 100 lat (1%) oraz obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (10%) oraz na obszarach narażonych na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Wskazano również, iż analizowany dokument jest jedynie fragmentaryczną zmianą obowiązującego od 2007 roku (z późniejszymi zmianami) na terenie gminy Śrem Studium... Z tego też powodu nie odnosi się szczegółowo do szeregu zagadnień, które zostały wprowadzone do podstawowego dokumentu z 2007, a także jego późniejszych zmian. Ponadto poinformowano, iż Studium... jest dokumentem, który wyznacza kierunki w oparciu o istniejące uwarunkowania, ale nie jest aktem prawa miejscowego, co powoduje, że uchwalone w takim czy innym kształcie nie może uniemożliwiać wydawania decyzji o warunkach zabudowy i pozwolenia na budowę, także niezgodnych z zapisami Studium...

ZAŁĄCZNIK NR 1
DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Zagospodarowanie wybranych terenów opracowania i ich sąsiedztwo:

Ostrowo

Grzmysław

Miejski Park Ekologiczny im. Włodzimierza
Puchalskiego

Miejski Park Ekologiczny im. Włodzimierza
Puchalskiego

